

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 270 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 15. STUDENOGA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Konstituiran novi narodni odbor šibenske općine

Za predsjednika ponovo izabran Petar Rončević, a za potpredsjednika Josip Ninić

U utorak 12. o. mj. u prostorijama Društvenog doma održane su odvojene sjednice Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača, na kojima je izvršeno konstituiranje novog Narodnog odbora šibenske općine. Poslije izvršene verifikacije mandata novoizabranih odbornika i polaganja zakletve pristupilo se izboru izvjesnog broja komisija, a zatim je održana zajednička sjednica obaju vijeća, na kojoj je izvršen izbor predsjednika i potpredsjednika NO-a općine.

U završetku sjednice izabrani su novi članovi savjeta pri NO-u općine. Za predsjednika savjeta za privredu izabran je Ante Blažević, za predsjednika savjeta za opskrbu Miloš Zlatović, u savjetu za poljoprivredu za predsjednika je izabran Sveto Mandić, u savjetu za narodno zdravlje predsjednik je Dr. Ivo Sladoljev, u savjetu za socijalno staranje za predsjednika je izabran Srećko Berlengi, Iviša Baranović izabran je za predsjednika savjeta za komunalne poslove, Ivo Milaković za predsjednika savjeta za opću upravu i unutrašnje poslove, prof. Krešo Jurković za predsjednika savjeta za školstvo, za predsjednika savjeta za prosvjetu i kulturu prof. Božo Stošić, a u savjetu za urbanizam za predsjednika je izabran Živko Gojanović.

U petak 8. o. mj. održan je u Društvenom domu plenum općinskog odbora Socijalističkog saveza na kojem je kroz izvještaj predsjednika Općinskog odbora SSRN Vinka Petrinić i diskusiju izvršena analiza nedavno održanih izbora za Narodni odbor šibenske općine. Tom prilikom uočeni su nedostaci najvećim dijelom tehničke naravi koji su se pojavili za vrijeme i u toku priprema za izbore. Nakon toga prihvaćen je prijedlog Općinskog odbora SSRN o izboru kandidata koji će zastupati NO općine Šibenik u kotarsko vijeće i Vijeće proizvođača NO-a kotara. Izbori će se održati, kako je ranije najavljeno, 17. o. mj. Od novoizabranih odbornika NO-a općine u Kotarsko vijeće će ući 19, a u Vijeće proizvođača 33 odbornika, od toga u grupi industrije, građevinarstva i zanatstva 27, a u grupi poljoprivrede 6 odbornika. Na kraju sastanka plenuma usvojen je također prijedlog o izboru novih članova u savjete NO-a šibenske općine.

II. kotarska konferencija Nar. omladine DOBRI REZULTATI

U Šibeniku je u nedjelju u dvorani Gimnazije održana druga kotarska konferencija Narodne omladine kotara Šibenik. Pored 210 delegata omladinskih organizacija, konferenciji su prisustvovali Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK Šibenik, Srećko Bijelić, sekretar CK Narodne omladine Hrvatske, Miro Kuhač, potpredsjednik NO-a kotara Šibenik i drugi predstavnici društvenog i političkog života.

Uz izvještaj o radu omladine kotara Šibenik u posljednje dvije godine, a koji je ranije dan delegatima na uvid, na konferenciji je Mirko Knežević, član sekretarijata Kotarskog komiteta NOH u svom referatu iznio je neke probleme fizičkog odgoja omladine. Poslije financijskog izvještaja, koji je podnio Stipe Balikas, uslijedila je diskusija među kojima su uzeli riječ i drugi Ivo Družić i Srećko Bijelić.

U daljnjem radu konferencije izvršen je izbor novog Kotarskog komiteta NOH u koji ušlo 43 člana od kojih će jedanaestorica sačinjavati sekretarijat. Za predsjednika je ponovo izabran Zvonko Baković. Potom se prišlo biranju delegata sa Kongres Narodne omladine Jugoslavije, koji će se u siječnju 1958. godine održati u Beogradu. Narodna omladina Šibenik bit će na tom Kongresu zastupljena sa deset delegata.

Nakon što su doneseni zaključci o budućem radu organizacija Narodne omladine na području kotara, sa konferencije su upućeni telegrami predsjedniku Republike drugu Titu, predsjedniku Sabora Hrvatske drugu Bakariću i CK Narodne omladine Jugoslavije.

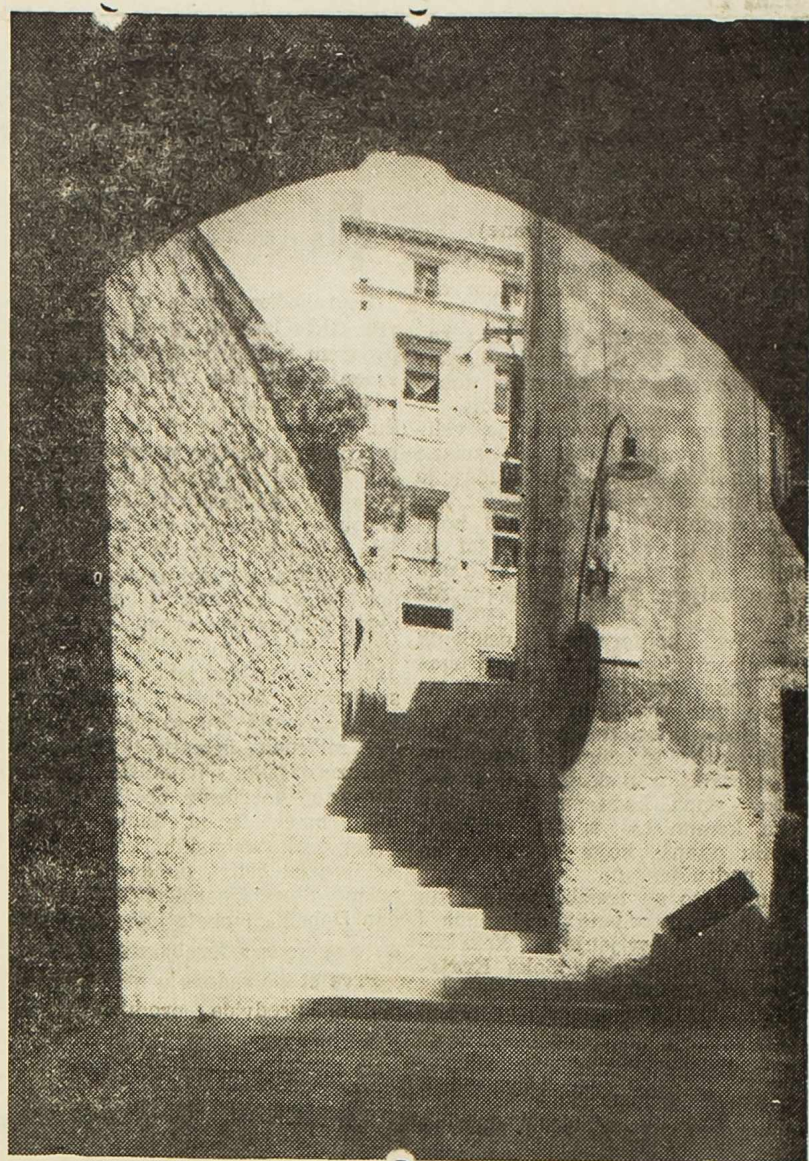
Kotarski komitet NOH-e i cijela organizacija na području kotara u

cijelini je polučila zadovoljavajuće rezultate — navodi se u izvještaju o radu omladine šibenskog kotara. Omladina se kao važna politička snaga afirmirala u rješavanju privredno-političkih, komunalnih, idejno-odgojnih i drugih zadataka. Nadalje općinski komiteti i omladinske organizacije organizaciono su se srediili, što je omogućilo da omladina, a posebno rukovodstva aktivno učestvuju u daljnjem razvitku naše privrede, a naročito poljoprivrede, za tim aktivnom radu u izgradnji komunalnog sistema i sudjelovanju u svim organima upravljanja. To je ujedno bio jedan od prvih zadataka omladinskih rukovodstava. Vrijedno je istaći da je organizacija Narodne omladine na našem kotaru od IV. Kongresa NOH-e pojačala svoju aktivnost u rješavanju važnih pitanja od kojih zavisi brza izgradnja socijalizma u našoj zemlji. Pored zabave glavni dio sadržaja rada bili su ekonomski, politički i društveni problemi.

KONFERENCIJA ORGANIZACIJE SK UČITELJSKE ŠKOLE

Članovi Saveza komunista Učiteljske škole održali su prošlih dana svoju godišnju konferenciju, kojoj je prisustvovala velik broj omladine. Izvještaj o dosadašnjem radu organizacije podnijela je sekretar Nedjeljka Adžibaba. Na konferenciji je bilo riječi o uspješima organizacije, a ujedno je ukazano na pojedine slabosti koje se još pojavljuju u njezinom djelovanju. Također se raspravljalo o društveno-zabavnom životu omladine, a naročito o ideološko-političkom radu.

Usvojen je prijedlog prisutnih da se šest najboljih omladinaca i omladinki Učiteljske škole primi u Savez komunista. Na kraju su izabrani delegati za općinsku konferenciju SK. (St.G.)

Povodom 40-god. Oktobarske revolucije

SVEČANE PROSLAVE

U Šibeniku je na svečan način proslavljena 40-godišnjica Oktobarske socijalističke revolucije. Uoči dana jubilarne godišnjice grad je bio iskren zastavama i zelenilom, a na istaknutim mjestima postavljene su svijetleće parole. U Narodnom kazalištu općinski odbor Socijalističkog saveza održao je prigodnu svečanost, kojoj su prisustvovali predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, te javni i kulturni radnici Šibenika. Referat o značenju Oktobarske revolucije pročitao je Vitomir Gradiška, član Kotarskog komiteta SK Šibenik, a zatim je ansambl Narodnog kazališta izveo po prvi puta dramski komad B. Krefta »Celjski grofovi«.

Pored niza drugih kulturnih manifestacija, u Društvenom do-

Područje općine Kistanje veoma svečano je proslavilo 40-godišnjicu Oktobarske revolucije. U Kistanjama je održana svečana akademija, a referat o značenju Revolucije pročitao je Petar Lalić. Nakon toga KUD »Prosvjeta« izvelo je program, a mješoviti zbor otpjevao je »Internacionalu« i »Oktobarski dani«. Narodno veselje nastavljeno je sa pjesmom i kolonom. (B. P.)

Pripreme za VII. kongres SKJ Završene predkongresne izborne konferencije

Redakcija »NIS-a« zamolila je drugaricu Soku Krajačić, člana CK SKH, da za lokalnu štampu iznese podatke o dosadašnjim pripremama za VII. kongres Saveza komunista Jugoslavije.

U svim osnovnim organizacijama Saveza komunista u Hrvatskoj, istakla je drugarica Soka Krajačić, završene su predkongresne izborne konferencije, koje su u cjelini pokazale dobar uspjeh i dobre rezultate. Razlog uspjeha leži u tome, što su konferencije u osnovnim organizacijama bile temeljito pripremljene i što su se kotarski i općinski komiteti angažirali na tome polju. S druge strane, dobri rezultati postignuti su i zbog toga, što je rukovodstvima osnovnih organizacija bilo jasno, koja pitanja treba da konferencije razmotre i što se na tim sastancima želi u osnovi riješiti.

Treba, nadalje, istaći da su konferencije dale analizu razvika organizacija od VI. kongresa pa do danas. U toj analizi date su osnove političkih iskustava, kao i iskustva iz direktnog rada organizacija. Na osnovu svega toga bili su određeni i naredni zadaci.

mu otvorena je izložba slika i dokumenata pod nazivom »Odjeci velikog Oktobra«, koju je organizirao Gradski muzej.

Povodom 40-godišnjice Velike oktobarske revolucije u Kninu je 6. novembra u Domu JNA održana svečana akademija, kojoj su pored velikog broja građana, prisustvovali predstavnici narodne vlasti, političkih i društvenih organizacija i vojni rukovodioci.

Akademija je otpočela Internacionalom koju je otpjevao omladinski zbor učenika kninske gimnazije. Nakon toga je Nikica Dimitrović, sekretar Općinskog komiteta SK održao referat o značenju Oktobarske revolucije. U kulturno-umjetničkom programu pjevala je vojna muzika, zatim pjevački zborovi učenika Osmogodišnje škole i Gimnazije, dok je Marica Burmač recitala pjesmu Majakovskog »Razgovor s Leninom«, a Nada Dobrinčić izvela je baletnu točku na muziku Schuberta. Na klaviru je pratio Damir Ilić. Akademija je zaključena završnim kolom iz opere »Ero s onoga svijeta«, koje je izvelo omladinsko KUD »Pero Milanović«.

Ako se kroz konferencije oćenjuju problemi, koje su tretirale organizacije u poduzećima, onda se, podvukla je drugarica Soka Krajačić, vidi da su ove organizacije temeljito diskutirale o pitanjima koja se odnose na proizvodni proces i na radničko samoupravljanje u poduzeću. Međutim, manje se raspravljalo o pitanjima, kako i na koji način djeluju članovi Saveza komunista izvan tvornice — u mjestu stanovanja — i kako se uključuju u društvenu aktivnost.

Seoske organizacije, prema riječima drugarice Soke Krajačić, pretresale su na predkongresnim konferencijama pitanja iz poljoprivrede i probleme sela daleko više nego što je to bio slučaj ranije. Na ovim konferencijama posebno se raspravljalo o svim pitanjima koja stoje usko u vezi s borbom za veće prinose i jačanje zadržarstva.

Teritorijalne organizacije, raspravljajući na predkongresnim konferencijama o svom radu, temeljito su analizirale rad svojih članova u Socijalističkom savezu radnog naroda, u kućnim savjetima (Nastavak na 2. strani)

U GENERALNOJ SKUPŠTINI UN zaključena je debata o sirijskoj zahtjevu protiv Turske bez glasanja o prijedlozima rezolucija.

VRHOVNI KOMANDANT EGIPTAJSKE VOJSKE general Amer doputovao je u zvaničnu posjetu SSSR, kao gost ministra obrane maršala Malinovskog.

U BEOGRADU JE POTPISAN PROTOKOL o ranoj razmjeni za 1958. godinu između Jugoslavije i Sovjetskog Saveza.

U EGIPTU OBRAZOVANA STRANKA NACIONALNOG JEDINSTVA na čelu sa Gamalom Abdelom Naserom Cilj stranke je izgradnja socijalističkog demokratskog društva.

UMRO DUZEPE DI VITORIO, predsjednik Italijanske generalne konferencije rada.

SOVJETSKI SAVEZ SAOPĆIO da ne će učestvovati u radu organa UN za razoružanje, dok ne budu prošireni novim članovima.

ANTI-KOLONIJALNI KONGRES zemalja Sredozemlja i Bliskog istoka založio se u Atini za davanje slobode narodima Alžira i Cipra. Francuska delegacija je demonstrativno napustila zasjedanje.

JUGOSLAVENSKA PARTIJSKO-DRŽAVNA DELEGACIJA doputovala je u Moskvu. Na moskovskoj željezničkoj stanici Edvard Kardelj održao je govor.

SRBA PRICA GOVORIO JE U POLITIČKOM KOMITETU protiv zahtjeva da se zapadnom prijedlogu rezolucije o razoružanju da prioritet pri likom glasanja.

FRANCUSKA SKUPŠTINA IZGLASALA je povjerenje radikalu Feliks Gajaru, koji je na taj način postao predsjednik vlade, čime je riješena kriza koja je trajala 36 dana.

SEKRETAR CK RUMUNJSKE RADNIČKE PARTIJE Preoteasa poginuo je u zračnoj nesreći nad moskovskim aerodromom.

U MOSKVI JE ODRŽANO JUBILARNO ZASJEDANJE Vrhovnog sovjeta povodom 40-godišnjice Oktobarske revolucije. Govorio je Nikita Hruščov i predložio održavanje konferencije velikih sila.

NA JUBILARNOJ SJEDNICI govorio je Edvard Kardelj, kao i Sefovi delegacija socijalističkih zemalja.

JOVAN VESELINOV ODRŽAO JE REFERAT o Oktobarskoj revoluciji na svečanoj akademiji u Beogradu. Štampa od 7. novembra objavila je članak predsjednika Tita o Oktobarskoj revoluciji.

POLITIČKI KOMITET GENERALNE SKUPŠTINE UN većinom glasova prihvatio je zapadnu rezoluciju 24 zemlje o razoružanju. U svojoj je i belgijska rezolucija, a odbačene su sve ostale. Jugoslavenska delegacija odustala je od zahtjeva da se glasa o njenoj rezoluciji.

U MOSKVI JE ODRŽANA SVEČANA PARADA povodom 40-godišnjice Oktobarske revolucije. Govorio je maršal Malinovski.

AMERIČKI PREDSJEDNIK AJZENHAUER govorio je na temu »Nauka i bezbjednost« i izjavio da SAD namjeravaju da i dalje zadrže prednost u nuklearnom naoružanju.

JUGOSLAVIJA, INDIJA, SSSR I KINA napustili su devetnaestu međunarodnu konferenciju Crvenog križa u Nju Delhiju u znak protesta zbog prisustva Čang Kaj šekovog predstavnika. Konferenciju je napustilo još 11 zemalja.

SAD ODBACUJU SUGESTIJU NIKITE HRUŠČOVA za održavanje konferencije velikih sila.

(Sedma - Sila)

Pripreme za VII. kongres SKJ

(Nastavak sa 1. strane)

ma i uopće u organima društvenog upravljanja i društvenim organizacijama.

Prema podacima, s kojima raspolaže CK SKH, predkongresne konferencije bile su vrlo dobro posjećivane. Konferencijama u poduzećima prisustvovao je veliki broj vanpartijaca. U selima mnogih kotara, također, vladao je velik interes za konferencije. Poljoprivrednici su posjećivali konferencije u velikom broju, jer su htjeli da čuju što komunisti misle o daljem razvoju poljoprivrede.

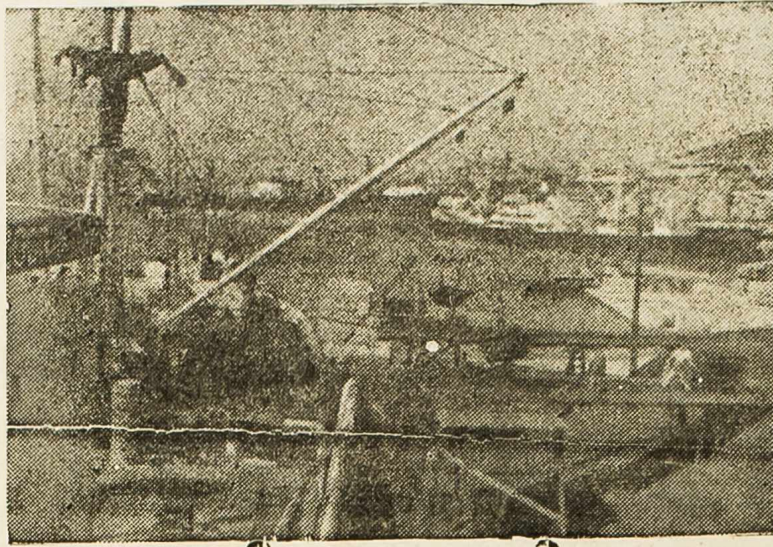
Sve konferencije osnovnih organizacija, podvukla je drugačija Soka Krajačić, ukazale su na jednu vrlo pozitivnu činjenicu, a ta je, da je znatno porastao ideološko-politički nivo članstva. To se odrazilo u diskusijama, a pogotovo onda, kada su članovi Saveza komunističkih radnika raznih pitanja koja se odnose na ona područja, na kojima sami djeluju, što su tražili rješenje tih pitanja kroz organe društvenog i radničkog upravljanja — kroz komune — završila je Soka Krajačić, član CK SKH.

Za dovršenje šibenske luke predviđeno preko milijardu i 600 milijuna dinara

Zagrebačko projektno poduzeće »Projekt« izradilo je investicioni program izgradnje i konačnog dovršenja šibenske luke, čiji je investitor Luka i skladišta u Šibeniku. Prema investicionom programu, koji predviđa utrošak u vrijednosti od milijardu i 604 milijuna dinara, nastavak radova na potpunoj izgradnji operativnog dijela šibenske luke obavit će se u dvije etape, od kojih će svaka iznositi pet godina. Od spomenute svote 891 milijun otpada na kredit Jugoslavenske investicione banke, 413 milijuna dodijelit će se iz sredstava budžeta i Jugoslavenskih državnih željeznica, dok će 300 milijuna investirati šibensko poduzeće Luka i skladišta. Nakon potpunog dovršenja obale šibenska luka moći će odjednom primiti deset preokooceanskih brodova i to na Rogaču četiri, po dva će moći primiti Šipad i gat Vrulje, a po jedan Dobrička i obala ispred tvrtnice elektroda i ferolegura.

Prva etapa radova u narednih pet godina predviđa produženje sa-

dašnje obale na Dobrički za još 86 godišnjim kapacitetom od oko 615 metara, te izgradnja Rogača za

daljnjih 325 m. Prema tome ukupna dužina operativne obale u 1962. godini iznosit će 1026 metara sa

skladišni prostor i proširenje industrijskog željezničkog kolosijeka zauzimaju jedno od najvažnijih mjesta u investicionom programu. Šibenska luka posjedovat će četiri portalne i dvije mostne dizalice, zatim tri traktora, deset prikolica i osam autodizalica nosivosti od 3 do 7 tona. Postojeći skladišni prostor umnogome će se proširiti. Pored nekoliko stotina kvadratnih metara otvorenog skladišnog prostora, na gatu Vrulje podići će se zatvoreno skladište koje će zauzimati površinu od oko 2325 m², a u njemu će se odjednom moći smjestiti preko 3360 tona generalnog tereta. Istovremeno sa tim radovima proširit će se i sadašnji industrijski kolosijek za još nekoliko stotina metara, te će dovršenjem ranžirne stanice na Razinama zadovoljavati potrebama luke.

U perspektivi je također izgradnja željezničke pruge Šibenik — Zitnić — Drniš, koja je uvjetovana gradnjom spomenute ranžirne stanice. Postojanje ove pruge osjetno će se odraziti na ekonomično snabdjevanje tvornice alumina u Lozovcu i TLM »Boris Kidrič« sirovinama iz boksitnih rudnika u Velušću, a s tim u vezi i na sadašnje cijene proizvoda koje će biti znatno niže. I konačno izgradnjom te pruge umnogome će se rasteretiti pruga Perković — Drniš.

(J. J.)

Uspostavljanje pruge Biograd — Šibenik?

Neki proizvođači, poljoprivrednici iz Biograda n/m i Pakoštana nedavno su došli u vezu sa privrednim organima na našoj općini i izrazili želju, da se uspostavi parobrodarska pruga od Biograda n/m do Šibenika. Prema predviđanjima, pruga bi iz Biograda n/m odlazila u 4 ili 4,30 sati, a vraćala bi se u 18 sati. U Šibenik bi dolazila u 8 ili 8,30 sati, a odlazila u 14 sati. Pruga bi doticala Pakoštane, Vrgadu, Murter i Betinu.

Na prvi pogled se ne može ocijeniti kakvo bi značenje za naš grad imalo uspostavljanje ove pruge, ali slobodno možemo reći da bi bilo rentabilnija od svih postojećih. Kakav je kraj oko Biograda i Pakoštana? To je područje neobično bogato povrćem i to: krompirom, kupusom, rajčicama, ciklom, mrkvom, salatom, bijelim i crvenim lukom, a to su upravo oni proizvodi, za kojima vapi naša tržnica i koji bi bili daleko jeftiniji da ih dobivamo sa tog područja, nego iz unutrašnjosti ili da se prevoze kamionom.

Ovdje se postavlja pitanje, zašto Biogradani svoje proizvode ne plasiraju u svom centru — Zadru. Oni bi to rado napravili, da oko Zadra cijelo područje nije

orijentirano baš na tu granu poljoprivrede, pa im se gotovo i ne isplati tamo prodavati svoju robu. To ih je prisiljavalo, da proizvode neracionalno koriste upotrebljavajući ih za stočnu hranu. Zato su proizvođači iz Biograda i Pakoštana pokrenuli pitanje uspostavljanja ove pruge.

Vrgada je poznato ribarsko selo, a na našoj ribarnici vlada stalna nestašica ribe. Možda bi se s tim, bar donekle, riješila opskrba grada s ribom. Uspostavljanjem pruge bi također bilo važno i za sela šibenskog kotara Murter i Betinu, s kojima sad saobraća jedan običan trabakul. Naravno ljetiti, kad je pun turista, nemoguće je s njim prevoziti još i poljoprivredne proizvode. Tako je bilo slučajeva, da se betinska salata prodavala čak i u Rijeci.

Stručnjaci u sekretarijatu privrede pri NO općine Šibenik izraduju elaborat, koji će dokumentirati ekonomsku snagu ove pruge. Ona bi povezala dvije jakke komune Sjeverne Dalmacije, koja je svojim proizvođačima i potrošačkim potrebama jedna drugu odlično dopunjuje, pa bi predstavnicima Jadranske linijske plovidbe u Zadru i Šibeniku mogli uzeti to pitanje što prije u razmatranje. (Z.)

„Susreti“ sa sucem za prekršaje

SUDAC ZA PREKRŠAJE

Sedamsto prijava, koliko je došlo u kancelariju Kotarskog suca za prekršaje od početka ove godine, podneseno je uglavnom od strane službenih lica, koja su zadužena da paze na čuvanje reda u našem javnom životu, dok je svijest ostalih građana u tom smislu vrlo slabo razvijena. Oni svojom šutnjom daju mogućnost prekršitelju, da i po drugi put napravi na štetu zajednice.

GLAVNO DA JE KOZA . . .

Najčešći je prekršaj povreda propisa o zabrani držanja koza. 300/0 prijava se odnosi na ovu točku zakona. Sjetimo se samo, koliko je provedeno akcija pošumljavanja naših ogoljelih brda. Koliko je utrošeno radnih sati i koliko je organizirano dobrovoljnih radova od strane omladinaca. Oči su željno tražile svaku škrapu sa grumenom zemlje. Dobrovoljci su zadovoljno odlazili s krapovima na ledima i oznojenim licima. Znali su, da su napravili djelo, koje će uživati možda tek njihovi unučići, ali na to se uopće ne misli, kad se sjetiš, da će možda opet, poslije toliko stojičaja na ovim bregovima izrasti šuma zelena, sjenovita. Ne ćemo dopustiti, da nam je opet uzmu, kao nekad . . .

Ali i baba Mara je izvela svoju kozicu na pašu. Zna ona: »Ne smi se, ali opravdava, kakvu su to sad zakoni. Kad je čovik bilo zabranjeno držati kozu? A neću ja vajda ko gospođa kupovat mlako . . .«

I tako mlada sadnica, jedino zeleni kontrast na sivulu krsa propada u dubokom nemilosrdnom želucu.

Znaju to dobro mještani, Ali: »Di ćeš svoga čovika optužit? Ta nismo se svadili!«

A voda i vjetar i dalje odnose potočice zemlje, talože ih u dubokim škrapama, a uk se uskudni korijen loze jedva drži stiskajući posljednjom snagom preostale grumenčice. A što će biti kada i njih nestane?

NE MOGU LJUDE OSTAVITI NA PUTU!

Drugo mjesto čašno zauzimaju naši soferi. Kad milicioner zastavi kamion, koji pokraj same Poljane prolazi brzinom od 50 km/sat i hoće da naplati globu, treba promatrati našeg ponosnog sofera. »Nemam ja s tobom posla. Napravi prijavu!« Naravno, čast je spašena, a to, što poslije plati trostruki iznos nije važno . . .

»Lako bi mi s njima na kraj — kažu milicioneri — da se samo o ovima radi. Ali ima sofera, koji nisu tako hrabri, ali su zato lukavi. On vozi rudu za Lozovac i to mu ništa ne smeta da prebaci još dva tri, na saslušanje uvijek »prijetelja« i tako zaradi koju stotinu. Što ćete, teško se danas živi. Ovo se

još nekako dađe i tolerirati: Boksit mirno leži, ti sjediš, platio si i miran. Ali, što bi rekao, strpljivi, putniče, da se nađeš u kamionu punom svinja? Naravno, soferu to ništa ne smeta jedan ili dva komada manje više, glavno da se ima za »jedan dec«.

U ovom saobraćaju ima i »teških slučajeva«. Vozi pruga Kistanje — Šibenik. Na putu nekoliko ljudi diže ruku. Hoće da idu do Šibenika, ali nema mjesta. »Ne smeta, možemo mi i na nogama.« »Ne može, družo, to je protupropisno.« Mala gužva i sve je u redu, svi su zadovoljni. Auto kreće. Saobraćajac zaustavlja prugu i rezultat je — prijava. »Pa i vi ste valjda čovjek. Nisam mogao ostaviti ljude na putu!«

Ovo su samo oni slučajevi, koji nisu izbjegli budnom oku milicionera. Koliko ima onih, što su rekli: »Ajde, nek mu bude!«

A ŠTO KAŽU RIBARI?

U pomorskom ribolovu postoji mnogo propisa. Toliko, da ne možemo ni zamjeriti našim ribarima, ako se o kojeg slučajno »očesu«. Mora se, na primjer, paziti, da se ne love rakovi i spužve za vrijeme lovstva, koje veličine su oka na mru. Koliko duljinu ima ulovljena riba (osobito srdela!) i još mnogo toga, a naročito da se ne baci mina. Baccanje mine već spada u krivično djelo, pa o tome ovdje ne će biti govora.

Na prekršitelje u pomorskom ribolovu budno pazi ribarska straža sa svojim patrolnim čamcem. Službenici ribarske straže su savjesno vršili svoje dužnosti i bez razlike prijavljuju svaki prekršaj. Od početka godine je podneseno 45 prijava.

Ribar je iz Jezera zatečen u lovu s »migavicom«, mrežom s malim »očicama« »Pošto smo uvjereni, da je L. T. lovio da prehrani svoju obitelj, mišljenja smo, da ga se treba kazni«, završava se prijava ribarske straže. U drugoj prijavi se navodi prekršaj jednog ribara iz Mandaline (Mandalinjani su poznati na našoj ribarnici sa svojim srdelicama). Lovi je srdelice kraće od 10 cm. Riječ je o starom prekršitelju, pa službenici ribarske straže zahtijevaju najoštiju kaznu. To i za služi, jer dok mlade srdelice slobodno prolaze kroz mreže ribara, koji poštuju zakon, dotle on na nepošten način zaraduje velike svote. Zamislimo, kolika se šteta na taj način nanosi našoj privredi. Ako bi se nastavilo sa sistematskim uništavanjem mladih riba, kroz nekoliko godina se ne bismo morali čuditi, kad bismo kilogram te ribe plaćali i više od 500 dinara. Osim toga, srdelice su važna sirovina za naše tvornice ribljih konzervi, razasute duž cijelog Jadrana. Riblje konzerve u našem izvozu zauzimaju vidno mjesto.

Prekršitelja Zakona o pomorskom ribolovu ima na svakom koraku. A što može napraviti ribarska straža sa svojim jednim čamcem?

MOŽDA ĆE I ONE JEDNOM SHVATITI . . .

Riječ je o prostituciji. Šibenik je luka sa velikim prometom. Možda bi bilo previše tražiti, kad bi smo htjeli iskorijeniti to društveno zlo. Već samim tim što je luka, Šibenik ima sve preduvjete, da se ova pojava raširi. Da postoji, možemo dopustiti, ako nikako drugačije, a ono stojeći na stanovištu da se ne može iskorijeniti, ali moramo strogo odrediti granice dokle se može širiti. Prema svim činjenicama te granice se već odavno ne poštuju.

Hotel »Krka« nadomješta Šibeniku sve one barove, kavane, prostorije za društvenu raznodu (šah, biljar), koje postoje u drugim gradovima. Već sad možemo bez sustezanja postaviti pitanje: »Da li je to još hotel, hotel najbolji i jedini Šibeniku, u kome primamo najuglednije goste i predstavnike stranih ambasada?«

Evo jedne svakodnevnice slike: u »Krku« navraća strani mornar, ili koja druga pogodna osoba. Za izvjesnim stolovima nastaje živo komešanje. Ponude, (a mreža posrednika je dobro organizirana) stižu sa svih strana. Ne ćemo ulaziti i to da je nekima ovo zabavno, gledat ćemo, što hoće naš čovjek, socijalistički radnik, koji se želi u miru malo odmoriti od napornog rada, zašto mu ne daju mira?

Ne kažem, da im se pušta da rade sve što hoće. Milicioneri putaju, ima dosta i prijava, ali kontrola popušta i izgleda kao da su se naši društveni organi premorili u slušanju uvijek jednog: »Moramo nekako zaraditi.«

Čeka se, da same shvate, u koliko mjeri ruše svoje ljudsko dostojanstvo, u koliko mjeri profaniraju ljubav, za koju svaki čovjek i živi i koja ga i čini čovjekom. Energične popravne mjere su zasad jedini efikasni lijek, dok će se u budućnosti pokazati i druge mogućnosti. Vi ih, građani, s pravom možete zahtijevati.

UMJESTO EPILOGA

Ovo je samo dio i to najčešćih prekršaja, koje prave naši građani. Ne će da ponovo govorim o šteti, koju oni svojim vladanjem nanose zajednici. Organi društvene kontrole savjesno rade, ali nisu oni svemoćni. Oni ne mogu doseći u sve kutove duše, niti zauzeti položaj odakle bi njihovo oko stalno pratilo naše korake. Zato ste vi, građani, najpozvaniji da takove prisjetite na osjećaje odgovornosti prema društvu. Vašem oku ne može izbjeći ni jedan čin, a sama društvena kontrola može uroditi dobrim plodom. (Z)

GRAĐANI PIŠU

Prekidi struje u Zatonu

Svibnja mjeseca 1952. godine mještani Zatonu osjetili su plodove svoga rada, dobili su električno svjetlo, za koje su uložili dosta truda. Kuhala, pegla i radio aparati uselili su se u domove, a stare svjetiljke su stavljene u kut. Sve je bilo najbolje, svatko se je osjećao zadovoljan.

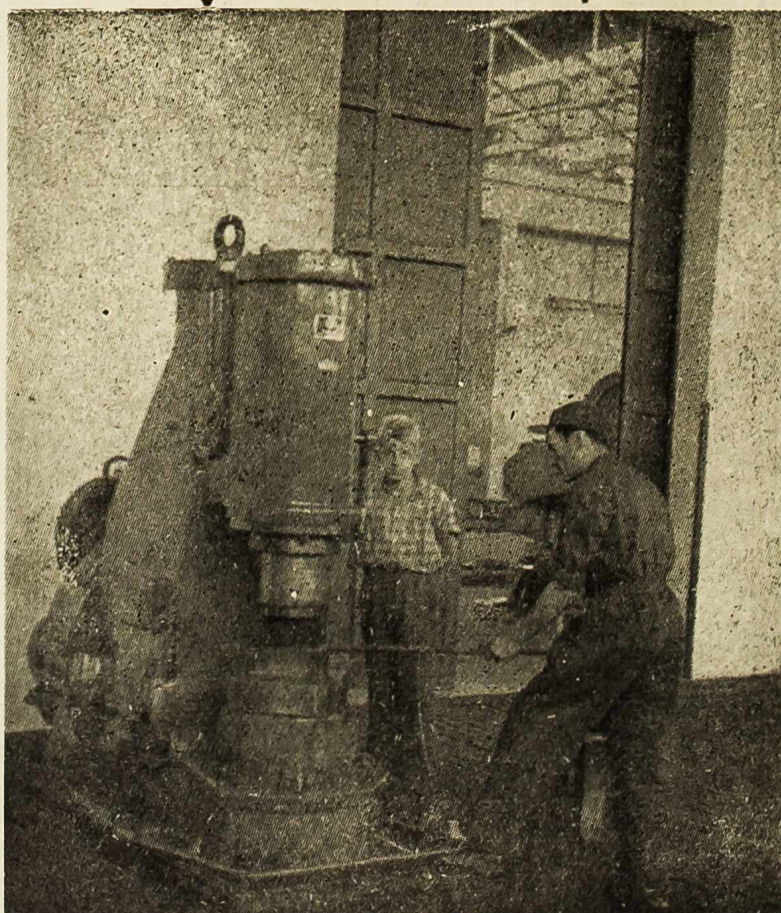
Ali je krenulo na loše. Električna instalacija se ne opravla, stupovi su toliko slabi, da oni više ne drže žicu već žica stubove, da se isti ne bi srušili Nije rijedak slučaj da pojedini dijelovi mjesta znadu biti po dva dana bez struje, tj. sve dotle dok ne dodu e-

lektričari iz Vodica (radnici elektoproduzeca Šibenik), da poprave nastali kvar. Uslijed slabe instalacije i preopterećenosti, kuhala i pegle se ne koriste u onoliko mjeri koliko je to potrebno stanovništvu, a sijalice bile one od 100W vrlo slabo svijetle.

Zatonlani se s pravom pitaju »Da li će ovako stanje postojati i dalje?«

Na to pitanje može dati odgovor rukovodstvo Električnog poduzeća Šibenik, koje je i nadležno, a od koga taj odgovor i očekujemo.

Stipe Mrša

U LOZOVCU PROSLAVLJEN ZADRUŽNI DAN

Krajem prošlog mjeseca pri osmogodišnjoj školi Lozovac održan je sastanak uprave školske zadruge na kojem su izvršene pripreme za proslavu Zadrugnog dana ove škole.

Uz punu podršku upravitelja škole i nastavničkog zbora, 2. studenoga proslavljen je Zadrugni dan, koji je bio obilježen velikom radnom akcijom. Pored 150 mladih zadrugara na dobrovoljnom radu učestvovali su svi učenici osmogodišnje škole u Lozovcu. Već u ranim jutarnjim satima školsko dvorište izgledalo je kao golem mravinjak. Na velikom radijlstu uređivan je vrt, zatim igralište, i vršeno je također i gnojenje voćnih stabala. Svi članovi zadruge neumorno su radili da bi što bolje urediti školski okoliš. Svi su uvjerenja da će radovi biti završeni do Dana Republike, kada će se održati fiskulturne vježbe i svečana priredba, kojom prilikom će biti objavljen drugi broj lista »Zadrugar«.

Članovi ove zadruge i ranije su postigli vrijedne rezultate. Oni su uspjeli urediti voćnjak sa nekoliko desetaka stabala, zatim igrališta za odbojku i rukomet.

(E. B.)

Obavijest

TEHNIČKOJ SEKCIJI ZA CESTE ŠIBENIK POTREBAN JE ŠOFER II. KLASA SA PRAKSOM

Nastup službe odmah ili po dogovoru.

Za ostale informacije obratiti se na Tehničku sekciju za ceste Šibenik.

KNINSKA teorika

Općinska konferencija SK

U nedjelju je u Domu JNA održana Općinska konferencija SK, kojoj su pored 178 delegata prisustvovali Tode Curuvija, narodni poslanik i član CK SKH i Petar Marica, predsjednik NO kotara i član Kotarskog komiteta SK Šibenik. U izvještaju koji je podnio Tode Radić, član Općinskog komiteta SK Knin, obuhvaćeno je razdoblje od VI. kongresa do danas s iscrpljenim osvrtom na međunarodne događaje, posebno na

udio naše zemlje u međunarodnoj politici. U drugom dijelu izvještaja istaknuto je, da je period od VI. kongresa obilježen snažnim kretanjem naprijed u razvijanju i jačanju socijalističkih odnosa na unutrašnjem planu naše zemlje. U izvještaju dosta mjesta zauzima izlaganje o privrednom razvoju kninske općine. Radni narod komune ulagao je dosta napora na ekonomskom podizanju ovog kra-

ja. Posebno je razrađen problem unapređenja poljoprivrede. Pored ostalog, istaknuta je brigada Općinskog komiteta i osnovnih organizacija SK na ideološko-političkoj izgradnji članstva, a bilo je dosta riječi i o pitanju aktiviziranja komunista u društveno-političkim organizacijama, o radu s omladinom i ženama. Pored mnogih diskusijata, govorili su i drugovi Tode Curuvija i Petar Škarica. Na završetku konferencije određeni su zadaci za buduću rad. Potom je izabran novi komitet od 31 člana, zatim revizijska komisija i delegati za kotarsku konferenciju SK.

SVEČANI SASTANAK KOLEKTIVA ŽELJEZNIČKE STANICE

Organizacija SK i sindikalna podružnica željezničke stanice u Kninu održale su zajednički svečani sastanak članstva povodom proslave 40-godišnjice Oktobarske revolucije. Prigodno predavanje održao je prof. Momir Šolaja, a zatim su proicirani diafilmovi s dokumentima iz doba Oktobarske revolucije.

GOSTOVANJE KUD-a »DUŠKO DAMJANOVIĆ« U VRLICI

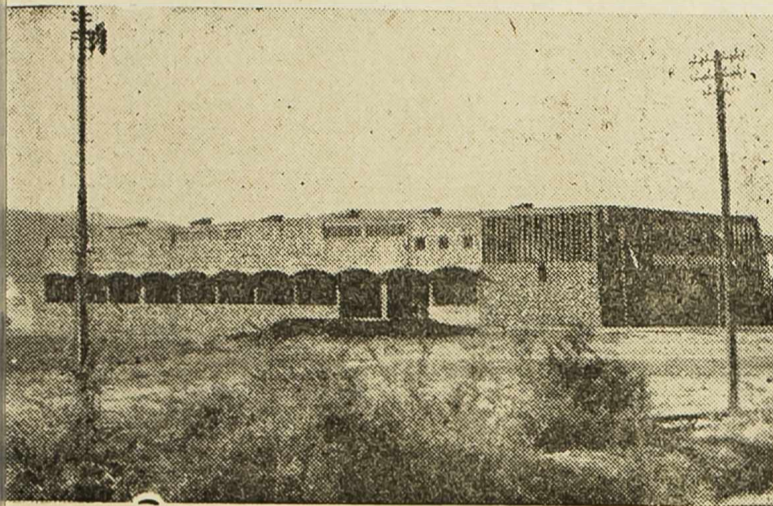
Prošle subote dramska sekcija KUD »Duško Damjanović« gostovala je u Vrlici i u tamosnjem Domu kulture, pred velikim brojem gledalaca, izvela komediju Pere Budaka »Klupko«. Doznajemo da su Kninjani dali u Vrlici dobru predstavu i da su zbog uspješne igre bili srdačno pozdravljeni.

GOSTOVANJE ANSAMBLA ZAGREBAČKE KOMEDIJE

14. i 15. o. mj. članovi zagrebačke Komedije gostovat će u Kninu, gdje će u Domu JNA izvesti komediju »Nikad nije prekasno« i operetu »Silva«.

IZLOŽBA KNJIGE I STANJE

U čast proslave Velikog Oktobra Gradska čitaonica u Kninu uredila je dva izloga sa slikama i dokumentima iz dnevne štampe i časopisa, objavljeni povodom jubilarne proslave Oktobarske revolucije.

Drniš: Vinarija

Gradnja zadružnog doma u Žagroviću

Na posljednjem zboru birača nještani Žagrovića su odlučili da zgrade zadružni dom, koji će se nalaziti na raskrsnici puteva Split-Zagreb i Knin-Zadar. U domu će se nalaziti prostorije za biblioteku, čitaonicu, kino-dvoranu i oveća prostorija za razne sastanke. Na prednjem dijelu doma bit će uzilana spomen-ploča s urezanim imenima palih boraca i žrtava fašističkog terora.

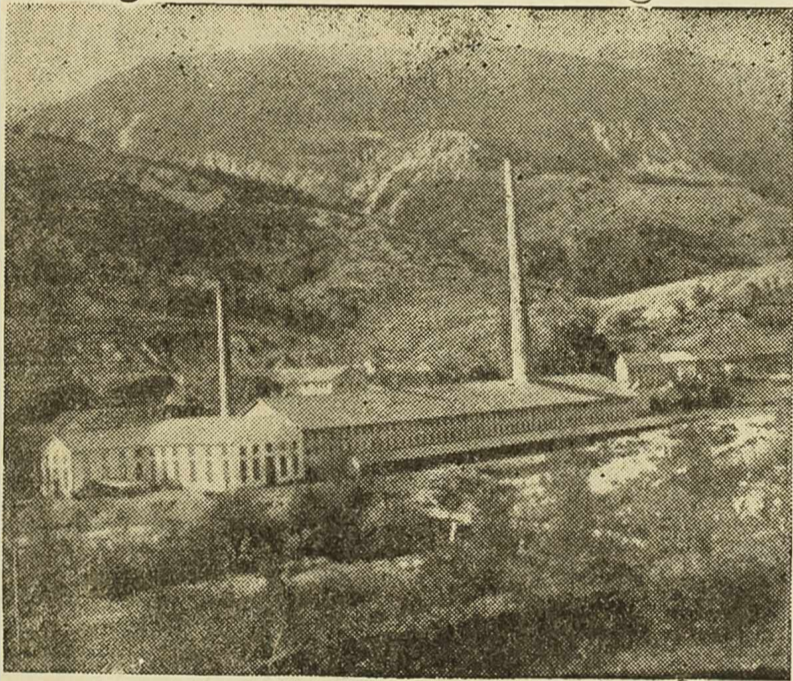
Da bi se olakšala izgradnja zadružnog doma, Narodni odbor kninske općine dodijelio je selu

novčanu pomoć. I neka građevinska poduzeća u Kninu odlučila su da pomognu korisnu akciju naroda Žagrovića.

N. Rašković

PRVA NON-STOP PRODAVAONICA

Ovih dana je u Kninu otpočela rad prva non-stop prodavaonica prehrambenih artikala, koja je otvorena svakog dana, osim četvrtka, od 6—20 sati. U toj prodavaonici poduzeća »Prehrana« poboljšali su kvalitet i proširili asortiman robe. Potrošači su pozdravili ovu novinu za kojom se osjećala potreba u Kninu.

Strmica: Cigлана

MATIČNI UREDI

ROBENI
Ana, kći Stjepana i Tome Radić; Marica, kći Đurda i Dušanke Plavšić; Milan, sin Nikole i Marije Perić; Jasminka, kći Trivuna i Mandre Dmitrović; Darko, sin Jovana i Danice Perić; Milan, sin Mile i Mandre Bronić; Marinko, sin Ivana-Mate i Kate-Marije Burnać; Diana, kći Petra i Zivke-Ivice Perica; Milena, kći Stjepana i Anice Budanko; Radislav sin Ante i Marije Markić; Rada, kći Stevana i Zore Vukobrat; Ružica, kći Ilije i Milice Medić; Nada, kći Đure i Đurdije Ležajić; Gojko, sin Frane i Dušanke Lazić; Emil, sin Frane i Katicke Perković-Stipičin i Dražen, sin Nikole i Ane Orlović.

VJENČANI:
Mlinarević Ljubomir, vodoinstalat — Vukšić Jovanka, domaćica i Zelenbaba Nikola, pružni radnik — Tanjga Anđelija, domaćica.

UMRLI:
Fonfana Ana rođena Gašparević, stara 66 god.; Bojanić Rosanda ud. Tome, stara 77 god.; Maljković Branislav Marka, star 7 mj.; Batica Marko pok. Petra, star 65 god.

Vodice Prvić-Luka

KOMEMORACIJA PALIM BORCIMA U VODICAMA

U nedjelju 10. o. mj. u Vodiciama je održana komemoracija palim borcima u NOB-i. Usprkos velikoj kiši velik broj mještana sudjelovalo je ovoj svečanosti. Zabilobna povorka, u kojoj je sudjelovalo preko 1500 vodičana, krenula je od Zadružnog doma prema novom groblju, gdje se nalazi zajednička kosturnica. U povorci je sudjelovala i mjesna glazba. Po dolasku na groblje komemorativno slovo održao je rezervni kapetan I. klase drug Mačukat, koji je prikazao veliki heroizam palih drugova u borbi za slobodu. U času polaganja preko stotinu vijenaca Mjesno lovačko društvo je počasnim paljboj odalo dužnu počast palim drugovima. (J.J.)

GRADNJA ŠKOLE U PRVIĆ LUCI

Prošlog ljeta je u bivšoj školi u Prvić Luci Narodni odbor kotara Senta (A.P. Vojvodina) otvorio odmaralište kapaciteta cca 40 kreveta za svoje potrebe. Pansion je već otvoren, a snabdjeven je svim konforom i tekućom vodom iz cisterni. Posjeduje restoran, baštu, kuhinju i kupalište. Za naknadu je NO kotar Senta dao izvjesnu financijsku pomoć NO općine Šibenik da adaptira jedan starinski dvorac za potrebe nove četverogodišnje škole. Buduća škola bit će moderno projektirana, sa boljom m'krolokacijom, okrenuta u smjeru jugoistoka što će omogućiti da ima bolje dnevno svjetlo. Škola će posjedovati dva razreda s kabinetima, na II. katu dva učiteljska stana, a u prizemlju će biti izgrađena dačka radionica. U

blizini grada nalazit će se radni vrt i igralište. Nastava se privremeno održava u jednoj drugoj zgradi. Predviđa se da će nova škola biti gotova do ožujka mjeseca 1958. godine. (Z)

Zlarin

PANSION U ZLARINU

U Zlarinu su započeli radovi na adaptaciji zgrade bivšeg Narodnog odbora u pansion koji će se koristiti u turističke svrhe. Kapacitet pansiona će biti 50 kreveta, a sastojat će se iz dvokrevetnih i četverokrevetnih soba. Pansion će posjedovati moderno opremljenu restauraciju, sobu za prijem gostiju i druge nusprostorije. Investicije za ove radove iznose 25 milijuna dinara. Pokušat će se dobiti zajam kod Jugoslavenske investicione banke u Beogradu. (Z)

II. godišnja konferencija SK

U Drnišu je održana druga po redu konferencija SKH općine Drniš na kojoj je izabran novi općinski komitet SK i delegati za kotarsku konferenciju SKH Šibenik. Na ovoj konferenciji izvršena je analiza dosadašnjeg rada općinskog komiteta SKH i osnovnih organizacija SK, kao i ostalih političkih i društvenih organizacija. Nakon sagledanih uspjeha i nedostataka kroz dosadašnji rad organizacije SK donijeti su zaključci o daljem radu, kako općinskog komiteta, tako i osnovnih organizacija SKH na području općine. Konferencija je postavila pred novoizabrani općinski komitet, da u buduću treba ići na proširenje osnovnih organizacija, a naročito iz redova žena i omladine. (I.S.)

VIJESTI IZ DRNIŠA

Proslavljena 13-godišnjica oslobođenja

Povodom proslave 13-godišnjice oslobođenja Drniša i 40-godišnjice Velike oktobarske revolucije, održana je 4. XI. akademija u prostorijskim kinama »Zora«. Referat o značenju ovih datuma pročitao je drug Sušić Frane, sekretar Općinskog komiteta SK. Na akademiji je učestvovao i omladinski ženski pjevački zbor, a izvedene su i zborne recitacije. Limena glazba izvela je na Poljana maršala Tita koncert, a bio je priređen i vatromet.

Modelari »Aerokluba« Drniš, također su sudjelovali u ovoj svečanosti. (m)

POSJET ĐAKA RUDARSKO NADZORNIČKE ŠKOLE IZ VARAŽDINA U DRNIŠU

U Drnišu je boravila grupa od 25 đaka III. razreda Rudarsko-nadzorničke škole iz Varaždina. Cilj ovog posjeta je obilazak Boksitnih rudnika u Drnišu, te u glijenkopa Siverić, radi njihovog stručnog opoznavanja, jer se u ovoj grupi nalaze slušaoci za ugljen i boksit. Oni su u Drnišu boravili 4 dana, a posjetili su i prirodne ljepote drniške okolice, Roski slap, Skradinski Buk, te TLM »Boris Kidrič«. (m)

KAD JE SELO SLOŽNO

Malo se koje selo na našem kotaru može pohvaliti da će za tako kratko vrijeme dobiti električno svjetlo, kao Kadina Glavica, malo selo nedaleko Drniša. Da bi što prije pribavili sredstva za elektrifikaciju, mještani tog sela su se dogovorili da rade na cestu Otavice — Drniš. Na tim radovima svako domaćinstvo je zaradilo po 9.000 dinara, što ipak nije dovoljno za dovršenje električne mreže. Zbog toga je odlučeno da pojedina domaćinstva doplate sumu koja će biti dovoljna za uspješno dovršenje radova na elektrifikaciji. Seljaci su ranije izvršili izgradnju trafostanice, pa je NO općine osigurao tom mjestu jedan transformator s potrebnim uređajima. (S.G.)

Uspješan rad veterinarske službe

Veterinarska služba na ovoj općini uspješno obavlja svoj zadatak. Sa jednim veterinarskim stručnjakom i jednim veterinarskim pomoćnikom, na ovako velikom i raštrkanom području, ona je mnogo napravila na kurativni i preventivni.

Akcijama cijepljenja stoke svake godine, zarazne bolesti su svedene na minimum.

Priprema se masovno cijepljenje peradi.

Mnogo je napravljeno u početnoj fazi na umjetnom osjemenjivanju ovaca — križanjem s ovcom merino, a 1958. godine plićiće se na umjetno osjemenjivanje govoda, uz suradnju drugova iz Šibenika i Knina.

Razvitek stočarstva na ovom

području uz današnji broj grla stoke (100.000 ovaca, 5.000 govoda i td.) nužno nameće potrebu izgradnje nove veterinarske stanice. Zbog nedovoljnih prostorija (jedne štale, potkivaonice i natkrivenog mjesta za pregled i cijepljenje dovedene stoke) — današnja veterinarska stanica u Drnišu ne odgovara svojoj namjeni. U ovom pogledu, Veterinarska stanica u Drnišu, već je ranije izradila svoj elaborat za izgradnju, koji se zbog pomanjkanja novčanih sredstava nije moglo ostvariti.

Narodni odbor općine ovom problemu treba će više posvetiti pažnje, a naročito dodjeljivanje kredita za njenu izgradnju.

Takoder će trebati posvetiti pažnju izgradnji klaonice i sušionice kože. (m)

I dalje se poduzimlju mjere za unapređenje poljoprivrede

Nedavno je plenum SSRN u Drnišu dao smjernice, kojim kulturama dati prioritet u narednom vremenu unapređenja poljoprivrede. Ovih dana je na inicijativu Općinskog odbora SSRN održano savjetovanje sa predstavnicima poljoprivrednih zadruga i svih ostalih zainteresiranih faktora, kojim savjetovanju su prisustvovali svi poljoprivredni i sumarski stručnjaci. Ovom savjetovanju prisustvovali su i stručni predstavnici Poljoprivrednog instituta Split, Zemaljskog saveza vinara i voćara iz Zagreba. Nakon datih stručnih savjeta prioritet kod unapređenja poljoprivrede dan je vinogradarstvu i voćarstvu.

Kod poljoprivrednih zadruga na ovom području vlada veliki interes baš za kulture, kojima je i dan prioritet.

U zaunje dvije godine poljoprivredna zadruga Miljevci je posadila oko 15.000 komada kasnog badema, najbolje sorte trešanja i višanja. Ova zadruga ne ostaje pri ovom, što je dosad postigla, već je izradila elaborat za daljnju sadnju pitomog voća na još oko 90 hektara miljevačke goleti. Za daljnju sadnju voća zatražila je zadruga kredit od 36.000.000 dinara, sa kojim kreditom ove zime i idućeg proljeća smatra posaditi oko 14.000 komada badema i višanja, a slijedeće godine još 16.000 komada. Inače u daljoj perspektivi spomenuta zadruga proširit će kompleks voćnjaka, čak do 500 hektara. Osim voćarstva ova zadruga bavit će se ovčarstvom tako da će u najskorije vrijeme oformiti ovčarski matičnjak s oko

200 komada dobre vrste ovaca.

Poljoprivredna zadruga »Gradina« već posjeduje veću ekonomiju plantažnog vinograda, a ovom akcijom će posaditi još 20 hektara vinove loze. Ova zadruga je pomogla dosta i individualnom seljaku kod rigolanja zemljišta za vinograd. Ove jeseni je izrigolano na području drniške općine oko 40 hektara za sadnju vinove loze. Za sistematsko sprovođenje plana unapređenja poljoprivrede još uvijek nedostaje potreban broj traktora.

Poljoprivredna zadruga »Gradac« težšte baca na uspostavljanje jednog voćnjaka s oko četiri tisuće bresaka i na uspostavljanje matičnjaka za unapređenje ovčarstva. Do sada je ova zadruga u zajednici sa veterinarskom stanicom, tj. uz njezinu pomoć, merinizirala preko 200 komada ovaca.

Poljoprivredna zadruga Unešić također posjeduje ekonomiju s oko 30.000 komada vinove loze na rodu, a idućeg proljeća će posaditi još 20.000 komada. Vinarija u Drnišu će također posaditi 2 ha vinove loze, odnosno poduzet će mjere za uspostavljanje stratifikale za cjepivo vinograda i time će pomoći općenito kod uvođenja bolje vrste vinograda, kako kod poljoprivrednih zadruga, a tako i kod inokosnog seljaka. Već sada poljoprivredne zadruga na ovom području posjeduju oko 180.000 komada čokota vinove loze na rodu, a daljim unapređenjem vinogradarstva u sko-

ro vrijeme će se samo sa zadružnih ekonomija moći napuniti 30% kapaciteta današnje vinarije. (IS)

Započela eksploatacija stoljetnih naslaga đubriva

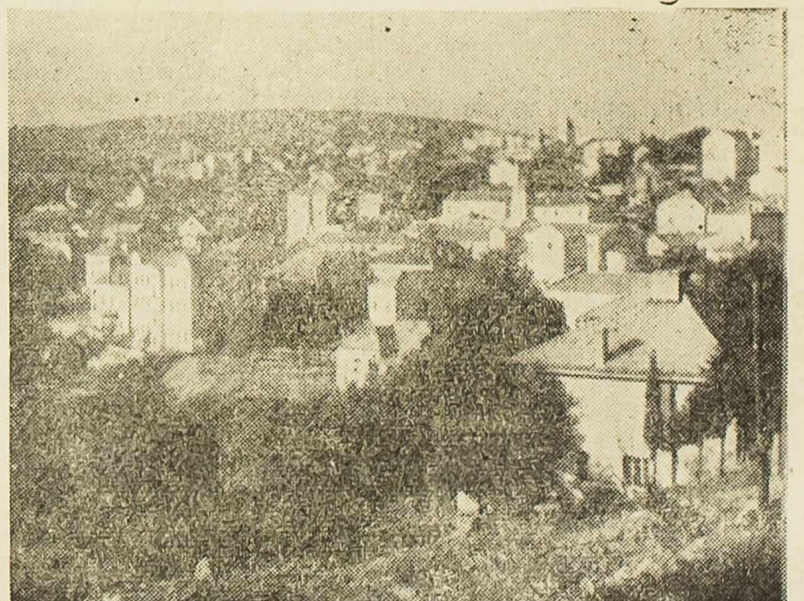
U Mirlović Zagorj u pećini dugoj oko 300 metara, prije izvjesnog vremena otkrivene su ogromne naslage đubriva nastalog od ptica koje su tu obitavale.

Nakon ispitivanja ustanovljeno je, da je ovo đubrivo odlične kvalitete, čije naslage se smatraju da su mnogo veće, nego što se je ranije mislilo.

Eksploatacija ovog đubriva je već započela, većinom potrebom radne snage gdje seljaci na lokalima iznose đubrivo iz ove pećine, uglavnom za poljoprivrednu zadrugu »Gradina« u Drnišu, koja je naručila 80 vagona, plaćajući 5 dinara po kg. Poljoprivredna zadruga iz Stankovca također je najavila narudžbu od 10 vagona.

Ovakav način vadenja đubriva iz pećine je nepodesan, te se je zaključilo, da se pride općoj eksploataciji upotrebom mehanizacije.

Vadenje ovog đubriva preuzela bi poljoprivredna zadruga »Gradina«, uz pomoć mehanizacije Boksitnih rudnika i radne snage sela Mirlović Zagore.

Drniš

Sa godišnje skupštine Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje

Bez predstavnika zdravstvene službe

Zar ovo, drugovi, nisu naši i njihovi problemi, tj. opći problemi, pa gdje su? — nema ih, umjesto da su ovdje s nama, pa da zajednički razgovaramo i da nam pomognu u pronalaženju uzroka i njihovom rješavanju — rekao je direktor zavoda za socijalno osiguranje u svojoj diskusiji na posljednjem zasjedanju skupštine zavoda, misleći time na odsustvo predstavnika zdravstvene službe, iako su svi na skupštinu pozvani. I zaista takovih zajedničkih problema ima dosta.

I u ovoj godini Kotarski zavod za socijalno osiguranje u svom poslovanju iskazuje veliki deficit. Zasjedanje skupštine zavoda otkrilo je uzroke teškog financij-

ko 39% svih rashoda zavoda (Šibenik 37%, Driš 45% i Knin 41%), dok se normalno ovi rashodi trebaju kretati oko 30%. Uza sve to uspjelo je sniziti bolnoop-skrbne dane za oko 9000 prema ostvarenju u 1956. g.

Skupštinaru su kroz živu diskusiju tražili razloge takvom stanju. I našli su ih u vanbolničkoj i glasila da se poslu revizije pride sa više snage i više odgovornosti.

I troškovi su analizirani i to u detalje. Od svih troškova, bolničke rezerve, ipak je skupština naboličničkoj službi. Zbog nedovoljno razvijene vanbolničke službe i zbog subjektivnih razloga nekih liječnika bolesnici se i neodgovorno upućuju na bolničko lije-

stvenoj stanici Driš 2.210.773 za izgradnju dječjeg dispanzera. Dalje su podjeljena sredstva za zdravstveno prosvjeđivanje, asanacione radove, nužnike i cisterne svim zdravstvenim stanicama Dn 3.800.000, za opremu ambulanti u Strmici, Kosovu, Kljucima i Erveniku Din 1.250.000, Kotarskom odboru Crvenog križa u svrhu zdravstvenog prosvjeđivanja din 415.000, za sistematske preglede 1.000.000 i Zdravstvenoj stanici Stankovci za dogradnju novih prostorija 1.500.000 pod uvjetom da poljoprivredna zadruga prepusti stanici dio svojih zajedničkih prostorija. Sva ta raspodjela je učinjena poslije dobro pripremljenog prijedloga zdravstvenih stručnjaka.

Rad skupštine nije završen bez zaključaka. Donijeti su vrlo korisni zaključci, koji će zaposliti gotovo sve skupštinare i dobar dio stručnog aparata zavoda, a baš takav rad se traži, pa uspjesi ne će izostati.

I.R.

Prava putnika na željeznici

Novi Zakon o željeznicama, koji je ovih dana usvojila Savezna skupština interesira ne samo putnika već i putnike. Zakon koji regulira odnose između željeznice i korisnika njegovih usluga karakteriziraju zanimljive novine.

Tendencija ovog Zakona je da se ostvari sto kulturniji i udobniji prijevoz i osigura pravilniji odnos prema putnicima, imajući pri tome u vidu objektivne mogućnosti željeznice. Prije svega ubrzan je i uprošćen pristupak za vraćanje karte. Putniku je zagarantirano pravo da može promijeniti razred, odložiti put ili odustati od putovanja. U tom slučaju putnik može odmah da vrati kartu uz povraćaj novca ili da dobije natrag razliku u cijeni. Ovim se ustvari čvršće reguliraju prava putnika u poređenju sa dosadašnjim propisima.

Korisnicima željeznice Zakonom su date izvjesne pogodnosti koje dosad nisu postojale. Tako naprimjer kod prijave putnika kupovina voznih karata omogućuje se znatno ranije, dozvoljava se prekida putovanja bez ovjere prekida i produžava rok važnosti voznih karata. Što te tiče prijave robe rokovi su znatno skraćeni. Željeznica je obavezna da korisnika obavijesti kada će dobiti kola za utovar. Proširena je isto tako odgovornost željeznice za oštećenje i gubitak robe predate na prijevoz. Sada je željeznica obavezna da nadoknadi stvarnu štetu.

VRAĆANJE VOZNE KARTE

Ovo su ukratko najbitnije novine Zakona. Putnika će međutim možda interesirati kakav je postupak oko vraćanja karte željezničkoj blagajni. Zakon propisuje da putnik može vratiti kartu u svako doba. Ako se vozna karta uopće ne upotrebi i vrata istog dana ne vrše se nikakvi odbici. U ostalim slučajevima od cijene se odbija 10 odsto. Putniku se ne vraćaju iznosi uplaćeni za rezerviranje sjedišta u vozu. Ukoliko se vozna karta koristi djelomično i to uslijed bolesti, smrti ili nesretnog slučaja vratit će se iznos za neiskorišćeni dio puta uz odbitak 10 odsto. Odbit će se i suma data za rezervaciju mjesta.

Putnik u vozu može da zauzima mjesta za sebe i za lica čije će karte pokazati. Međutim on je dužan da na neki način obilježi zauzeta mjesta. Ukoliko napusti mjesto a ne obilježi ga na očevidan način on gubi na njega pravo ako ga je u međuvremenu zauzeo drugi putnik. Ovaj problem

zacije, koje vrše raspodjelu ukupnog prihoda na principu dohotka, t. j. 25%.

Sa gledišta radnika i službenika koji rade u ovakvim radnjama, sigurno je da će se osjetiti velika olakšica u pogledu raznih administrativnih opterećenja, koja su dosada poznata i vrlo neprijatna. No, ipak je u svemu tome najjednodavniji potrošač. On treba da osjeti promjenu na bolje. Ta promjena treba da se reflektira na povećanje prometa, poboljšanje kvaliteta usluga i kulturnog usluživanja naročito u ugostiteljskim objektima, sa kojima se, čast iznimkama, ne možemo uvijek pohvaliti. Ipak, teoretski se sada nalaze opravdanja za paušalne obračune u ugostiteljstvu i trgovini. U nekim mjestima i gradovima već se to u praksi provodi. Ostaje, dakle, samom životu da ili odobri ili pak potvrdi prednosti, koje su istaknute.

A, D,

Poboljšanje položaja službenika i penzionera

Savezno izvršno vijeće usvojilo je dva važna zakonska prijedloga: o javnim službenicima i o penzionom osiguranju. Prvim zakonskim prijedlogom regulira se po jedinstvenim principima položaj službenika u državnoj upravi, prosvjeti, kulturi, nauci, zdravlju, socijalnom osiguranju, u zavodima i bankama, a drugim zakonskim prijedlogom uvodi se penzijski sistem u kome je najvažnija novina način određivanja penzijskog osnova.

Značaj zakona o javnim službenicima prvo se sastoji u tome, što se njime uvodi niz novina koje se odnose na razvrstavanje i napredovanje službenika, upravo na njihov lični status. Ti novi propisi treba da utiču da se razvija inicijativa i zalaganje u radu, da se posveti veća pažnja stručnom obrazovanju i usavršavanju službenika. To će svakako doprinijeti uspješnijem funkcioniranju

i ostvarenju zadataka državne uprave i javnih službi. U vezi s tim, zakonski prijedlog predviđa o-sjetno poboljšanje materijalnog položaja službenika, što se vidi iz ustanovljene nove skale osnovnih plaća i uvođenja položajnih plaća.

KONKURS ZA PRIJEM U SLUŽBU

Tako regulirana javna služba zahtijeva i sistematizaciju službeničkih mjesta koja će biti obavezna za sve državne organe i ustanove. Novina je također i uvođenje konkursa kojima će se popunjavati mjesta u javnoj službi. Na taj način osigurat će se da na upražnjena mjesta dolaze najkvalificiraniji službenici, čime će, istovremeno, prijem u službu biti pod javnom kontrolom. U pogledu razvrstavanja, novina je u tome što se uvodi i rang stručne spreme. To je predviđeno zbog toga, što su u posljednje vrijeme u raznim strukama osnovane više škole, više medicinske škole i td. Tako će se u buduću, službenici razvrstavati prema stručnoj spremi u četiri kategorije, i to: sa nižom stručnom, srednjom, višom i visokom stručnom spremom.

RASPORED ZVANJA SLUŽBENIKA

Prijedlogom zakona izvršen je raspored zvanja upravnih, izvršnih i kancelarijskih službenika u platne razrede. Tako, naprimjer, računski režiseri, poreski izvršitelji, carinski nadzornici i pomoćni kancelarijski referenti razvrstavaju se od XIX. do XII. platnog razreda; pristavi, računovode, pozreznici, carinici i kancelarijski referenti od XV. do XII. razreda; referenti, računski referenti, poreski i carinski inspektori i administratori od XI do VIII. platnog razreda i td. Također je izvršen raspored zvanja sudaca redovnih i privrednih sudova, javnih tužilaca i pravobranilaca, službenika prosvjetnih i drugih ustanova, zdravstvenih službenika i drugih.

POVEĆANJE PLAĆA U JAVNIM SLUŽBAMA

Po ovom novom zakonu, koji treba da stupi na snagu početkom iduće godine, plaće javnih službenika bit će povećane u prosjeku od 12%, da bi se u izvjesnoj mjeri uskladile sa plaćama u privredi. Utvrđena je skala osnovnih plaća koja je podijeljena na dvadeset platnih razreda. Najniži je

XX. platni razred koji predviđa osnovnu plaću od 8.000 dinara, najviši I. razred sa 33.000 dinara

POLOŽAJNE PLAĆE U KOTARIMA I OPĆINAMA

Važno je napomenuti da se sada uvode položajne plaće čija će se visina određivati po propisim organa nadležnih za utvrđivanje sistematizacije. No, utvrđeno je naprimjer, da položajna plaća sekretara narodnog odbora kotar bude 14.000 dinara, a u najrazvijenijim kotarima 17.000 dinara; položajna plaća sekretara na rodnom odboru općine do 12.000 dinara, a u najrazvijenijim općinama 14.000 dinara. Položajnu platu će, također, imati i drugi službenici. Uvođenjem većih položajnih plaća želi se postići što veća stimulacija za uspješno djelovanje administracije u kotarima i kotarima.

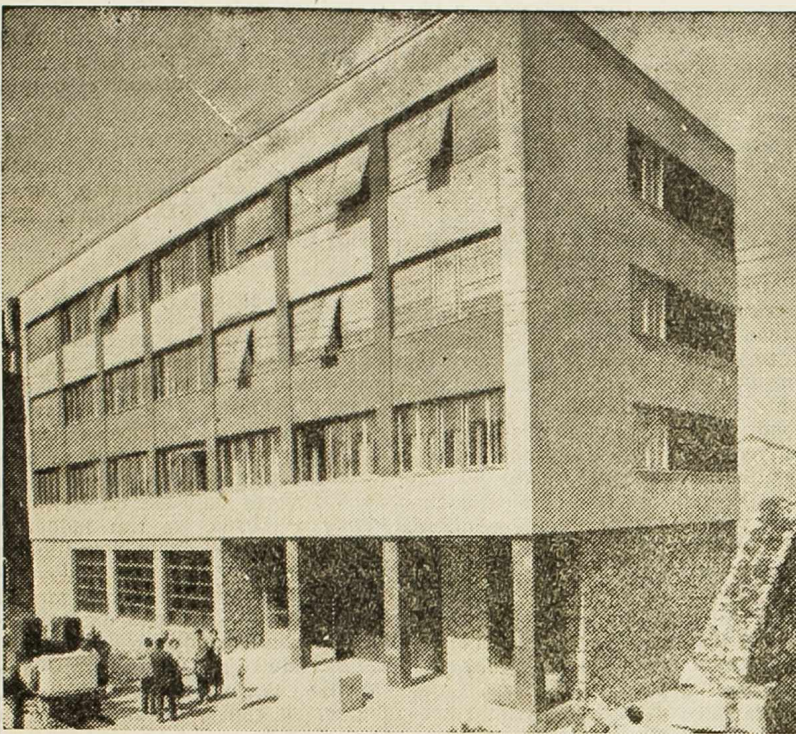
U zakonu su predviđene i odredbe kojima se regulira napredovanje u službi, uslovi premještanja i otkaza, korišćenja godišnjeg odmora i td.

PENZIJSKI OSNOV ZAVISI O JEDINOM OD PLAĆE

Jedna od osnovnih karakteristika novog penzijskog sistema je način određivanja penzijskog osnova. Da bi se dosljedno ostvarilo načelo po kome obim prava penzijskog osiguranja zavisi od doprinosa koji pojedinac svojim radom daje zajednici, razvrstavaju se osiguranici, po novom zakonu, ne će se vršiti prema stručnoj spremi i radnom stažu, već prema prosječnoj visini plaće. Na taj način plaća postaje bitan element koji neposredno utiče na visinu penzijskog osnova. Prosječni mjesečni iznos plaća utvrđivat će se po pravilu, na osnovu plaća koje osiguranik ostvarivao u posljednje tri godine rada, a kod javnih službenika na osnovu iznosa posljednje plaće ako je odnosnom platnom razredu proveo najmanje godinu dana i na osnovu ostalih primanja na im plaće ostvarenih u posljednje tri godine.

Zakon o penzijskom osiguranju također sadrži i novine po kojima se poslije ispunjenih godina u penziju može rad nastaviti, zatim određuje penzije za učesnike NOE mogućnosti sticanja nepune lične penzije i drugo.

Branislav Petrović

skog stanja. Solidno izrađenom analizom svojih prihoda i rashoda, koju je podnio direktor, utvrđeno je u prvom redu da su prihodi zavoda neobično niski. Prihodi po jednom osiguraniku za 8 mjeseci iznose 11.414 Din, pa ako se uzme i neuplaćeni dio doprinosa za VIII. mjesec (plaća se uglavnom unazad), opet su prihodi ne-normalno niski. Slučajnim upoređivanjem tih prihoda sa drugom dva zavoda (Rijeka i Pula) proizlazi, da su kod našeg zavoda niži po 1 osiguraniku za oko Din 2700 što iznosi oko 58.000.000 Din. Da su, dakle, prihodi ostvareni kao kod spomenuta dva zavoda, naš zavod bi imao suficit od oko 20.000.000 Din. To predstavlja za zavod poseban problem i diskutanti su tražili analizu platnog fonda za naše područje, jer od toga zavisi visina doprinosa. Međutim, to traži veći posao, pa je zaključeno da se analiza učini što prije u suradnji s organima narodne vlasti. Iako se revizijom uplata doprinosa ne će pronaći veći opet odskak. U odnosu na plan ostvareni su za oko 16.000.000 više, a u odnosu na 1956. ood, za 6.000.000 više. Ovi rashodi čine o-

ženje, kažu diskutanti. Traži se pouzimanje hitnih mjera da se ovi nedostaci otklone. Dalje se govori i o nepotrebnom zadržavanju u bolnicama, o trošenju liječnika i obradi bolesnika. Osobito se istakla potreba jedinstvenog djelovanja zdravstvene službe kao cjeline prema bolesniku, odbacivanje dvostrukih radova i slično, što se može riješiti samo objedinjavanjem bolničke i vanbolničke službe.

Skupština je nadasve zamjerila zdravstvenim ustanovama, što skupštini nije prisustvovao nijedan predstavnik zdravstvene službe. Clanovi skupštine su izražavali vruću želju suradnje sa zdravstvenim radnicima, ali njih nije bilo. Bilo je govora i o lakom davanju bolovanja, osobito onih do 7 dana, o nepravilnom odnosu pojedinih liječnika prema osiguranicima i td. Sve su to stvari koje je trebala čuti zdravstvena služba i tako naći zajednički put rješavanja takovih pojava.

Vrijedno je istaći da je ova skupština odobrila Din 2.000.000 Zdravstvenoj stanici Knin za nabavu sanitetskih kola i Zdrav-

Paušal u ugostiteljstvu i trgovini

U redovima radnika u ugostiteljstvu i trgovini vlada veliki interes za propise o davanju ugostiteljskih radnji i poduzeća, kao i trgovačkih radnji i poduzeća u paušal. Već su i objavljeni propisi u Sl. listu FNRJ br. 16/56, sa kojima se regulira način davanja tih radnji u paušalni obračun sa društvom. U samom nacrtu Zakona o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija davanje radnji u paušal je ozakonjeno i poduzeća će morati prijeći na paušalni obračun.

Članom 113 Uredbe o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija (Sl. list FNRJ br. 16/57) ovlašten je narodni odbor općine da može odlučiti, da pojedina manja ugostiteljska poduzeća i radnje izvršavaju obaveze prema društvenoj zajednici u paušalnom iznosu. Isti je slučaj i s manjim trgovačkim poduzećima i radnjama. Davanje tih poduzeća i radnji a paušal vrši se putem natječajja. Visina paušalnog iznosa utvrđuje se ugovorom, koji zaključuje u ime narodnog odbora općine savjet za privredu i ugostiteljsko poduzeće ili radnja. U ugovoru se u ukupnom iznosu nalaze sve obaveze i to: obaveze prema društvenim investicionim fondovima, stalni doprinosi društvenoj zajednici, porez na promet, doprinos budžetima iz ličnog dohotka, doprinos za stambenu izgradnju i drugo.

Svakako da je put paušalnog obračuna u trgovini i ugostiteljstvu time otvoren. Nema, dakle, nekih drugih razloga da se na to ne prijeđe. Naravno, uza sav potreban o-

prez i osjećaj mjere i uz puno postivanje zakonskih propisa. Sa gledišta radnika u paušalnim radnjama važno je istaknuti propise o socijalnom osiguranju, koji su objelodanjeni u Službenom listu FNRJ br. 32/57. Prema tom odluci o paušalnom osnovima za obračunavanje doprinosa za socijalno osiguranje za radnike u trgovinskim, ugostiteljskim i zanatskim radnjama i manjim ugostiteljskim poduzećima moguće je da svi ti radnici budu socijalno osigurani. To je jedan od najvažnijih elemenata sa gledišta radnika i službenika u paušalnim radnjama i poduzećima. Zaposleni radnici u tim radnjama i poduzećima osigurani su u paušalnom obračunu socijalnog osiguranja na sva prava, koja proizlaze iz socijalnog osiguranja, kao što je zdravstvena zaštita, dječji dodatak, invalidnina, starosna mirovina i td. Kao osnov službi mjesečni paušal, kao temelj za obračun socijalnog osiguranja, koji za visokokvalificirane radnike i službenike sa višom stručnom spremom iznosi 22.800, za kvalificirane radnike i službenike sa srednjom stručnom spremom iznosi 16.500, za priučene radnike i službenike sa nižom stručnom spremom iznosi 13.900 a za nekvalificirane radnike i pomoćne službenike dinara 12.400. Stopa za socijalno osiguranje uzeta je kao i za privredne organi-

Higijena pri poljskom radu

U NRH živi 2.171.000 poljoprivrednog stanovništva ili 55,4% od ukupnog broja stanovnika, a na području šibenskog kotara ima 50.000 aktivnog poljoprivrednog stanovništva od ukupno 159.000 stanovnika.

Dobro je poznato kako velike štete nastaju uslijed bolesti i bolovanja kod industrijskoj, transportnoj, građevinskoj i ostaloj radništva te namještenika. O tome postoje i točni brojevi podaci. Naprotiv, bolovanja i gubici zbog njih u poljoprivredi ne mogu se ustanoviti, zbog pomanjkanja statističkih podataka. No sudeći po svemu i broj dana »bolovanja« i ekonomske štete u poljoprivredi mora da nadmašuju one u industriji i zbog većeg broja poljoprivrednika i zbog većeg bolovanja kod ovog dijela stanovništva.

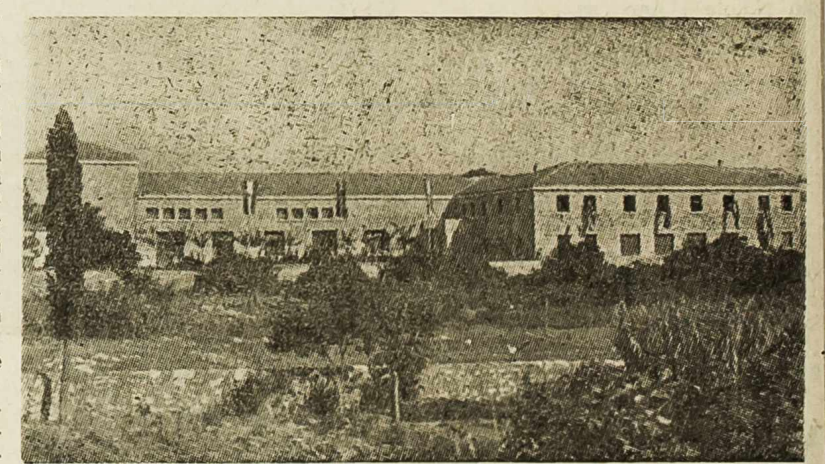
Danas, kad se na razne načine želi podići poljoprivredna proizvodnja i kad se raspravlja o mogućnostima osiguranja zdravstvene zaštite poljoprivrednog stanovništva, treba više pažnje posvetiti čuvanju zdravlja poljoprivrednika, jer je zdrav čovjek osnovni faktor ove proizvodnje, za razliku od industrije, gdje on pretežno posluje stroj.

Higijena pri poljskom radu je dio opće higijene, a zadatak joj je da pručava moguće utjecaje rada u slobodnoj prirodi na zdravlje i radnu sposobnost poljoprivrednika. Opća higijenska pravila, koja se mogu naučiti iz svakog priručnika o higijeni, često je teško primijeniti na radu u poljoprivredi, zbog posebnih uvjeta takvog rada. I kod nas i u ostalom svijetu dobro su i temeljito razradene industrijska i komunalna higijena, higijena škole, broda i td. Naprotiv, problemi higijene pri poljoprivrednom radu najslabije su obrađeni i treba priložiti dosta časopisa da se naide na jedan članak o tome. Situacija se pogoršava u time, što na selu imaju jakog utjecaja razni običaji, predrasude, a za razliku od industrije, ne postoji nikakova služba koja bi se brinula o provadanju higijenskih mjera i propisa, koji bi bili po-

trebni poljoprivrednim radnicima. Premda rad u slobodnoj prirodi ima svojih prednosti pred radom u zatvorenim prostorijama (čist zrak, dosta svjetla i sunca, tišina) on ima i svojih loših strana, koje direktno ili indirektno ugrožavaju

propise, koji u industriji zaštićuju radnika. Tu je pitanje zaposlenosti mladeži, dužina radnog dana, rad trudnica i dojilja, t.d.

Sezonski karakter poljoprivrednih radova također doprinosi kr-

Vođice: Zadrudni dom

čovječje zdravlje. Kako se mnogo od ovih štetnosti javljaju samo u poljoprivredi, govorimo o posebnoj grani higijene.

Za razliku od industrijskog radnika, koji pri svom radu primjenjuje i koristi najrazličitije alate (pologu, vijak, kosinu, koluturje, vučnu snagu strojeva, pare i elektriciteta), dotle je poljoprivredni radnik u našim krajevima gdje poljoprivreda još nije mehanizirana, upućen na snagu vlastitih mišica. I njegovi alati najčešće predstavljaju samo produžetak ruku (motika, srp). Prenošenje tereta u industriji preuzele su brojne dizalice, strojevi, motorna vozila. U poljoprivredi pak, još uvijek najveći dio tereta prenose ljudi na svojim leđima, u čemu žene učestvuju sa najvećim dijelom (nošenje vode, drva, gnojiva, plodova i td.). Osim pomanjkanja mehanizacije osjeća se i pomanjkanje aktivnog utjecaja zakonskih

šenju osnovnih higijenskih propisa. Dok se zima provodi uz lakše ili neznačajne radove, dotle proljetni i jesenski radovi često iziskuju maksimum opterećenja organizma. Radni dan se često produžuje na 12 i 14 sati, a za žene i do 18 sati. Tada otpada i nedjeljni odmor, dolazi do iscrpljenja organizma zbog pojačanog rada, kraćeg odmora, a i zbog lošije ishrane, koja se za vrijeme teških radova obično zanemaruje. Treba spomenuti i produženo radno vrijeme školske djece i omladine, koja rano ustaje, skraćuje san, da bi pošla sa stokom na pašu ili pomagala roditeljima u poslu.

Poseban problem u poljoprivredi predstavljaju opskrba radnika za vrijeme rada zdravom i čistom vodom ili drugim napitcima, zbog čega vrlo često dolazi ili do smanjenja radne sposobnosti ili do bolesti sa težim posljedicama.

K.

GRADSKA KRONIKA

Stan - milijun dinara

33 nova useljiva stana

Izgradnjom devetorokratnice na Križu, između postojeće i nove turističke ceste, pristupit će se gradnji ekonomičnih stanova, što će ujedno biti i prvi pokušaj gradnje takvih stanova na području našeg grada. U tu svrhu uzet je projekt poznatog splitskog projektanta Ing. arh. Bombardelija, čiji su projekti nedavno našli na velik interes kod građana Splita.

U spomenutoj zgradi »neboder« nalazit će se ukupno 70 stanova, a radovi će, kako smo saznali, započeti u 1958. godini. Zgrada će se podići iz Fonda za stambenu izgradnju NO-a šibenske općine. Tako ćemo novu godinu dočekati s gradnjom dvaju »neboder«, jednog u predjelu Draga, pored zgrade NO-a općine, a drugog na Križu.

Na području Šibenika do kraja ove godine u 33 nova stana uselit će se prvi stanari. Riječ je o zgradi kraj Pošte koja se upravo završava, a imać će 9 stanova, zatim stambenu zgradu za potrebe poduzeća »Šipad« na Križu sa 8 stanova, kao i o onoj koju dovršava Narodni odbor općine sa 4 stana. Pored ovih i izvjestan broj privatnih lica izvodi posljednje radove na uređenju 12 stanova.

Snižene cijene na tržnici

Na inicijativu Sekretarijata za privredu Narodnog odbora općine Šibenik u prostorijama Trgovinske komore je održan sastanak sa trgovačkom mrežom, koja posluje artiklima voća i povrća. Na sastanku se raspravljalo o nabavnim mogućnostima i cijeni krompira, svježeg i kiselog kupusa. S obzirom da je dobar urod ovih dvaju artikala u Gornjoj Hrvatskoj zaključeno je, da se već postojećim zalihama u skladištima snize cijene. Trgovačka mreža je spremno prihvatila sugestije, pa su cijene od 7. o. m. j. snižene, krompiru od 18 na 16, svježem kupusu od 16 — 12 i kiselog kupusu od 64 na 40 dinara. Kako nas uvjeravaju u Sekretarijatu za privredu NO općine Šibenik, postoji mogućnost da se cijena ovim artiklima još snizi. Cijene ostalih proizvoda su: jabuka 100—120, karfiol 30, crveni luk 26, bijeli luk 140, mješani pasulj 76, jedno-bojni pasulj 88, treševac veliki pasulj 110, kestenji 50, limuni 360, naranče 440 dinara. Na tržnici i dalje vlada potražnja jaja.

nici su dovezene manje količine ribe. Trlje su se prodavale po 250 do 350, cipilji 300, jegulje 250 do 300 i lignje 300 dinara kg.

ODOBRENA LOKACIJA ZA ZGRADU FERIJALNOG SAVEZA

Kako doznajemo u Sekretarijatu za komunalne poslove NO-a općine ovih dana odobrena je lokacija zgrade koju će podići Ferijalni savez Jugoslavije. Zgrada će se izgraditi na prostoru izakuglane »Šubićeva«. U dvama paviljonima smjestit će se prihvatilište i restoran. Radovi će uskoro započeti.

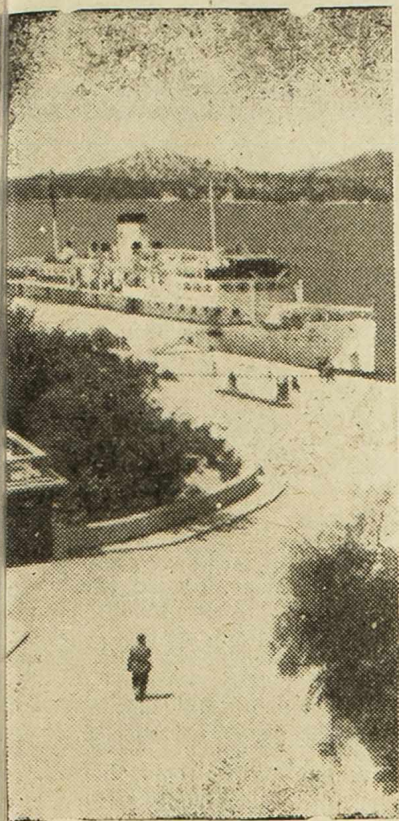
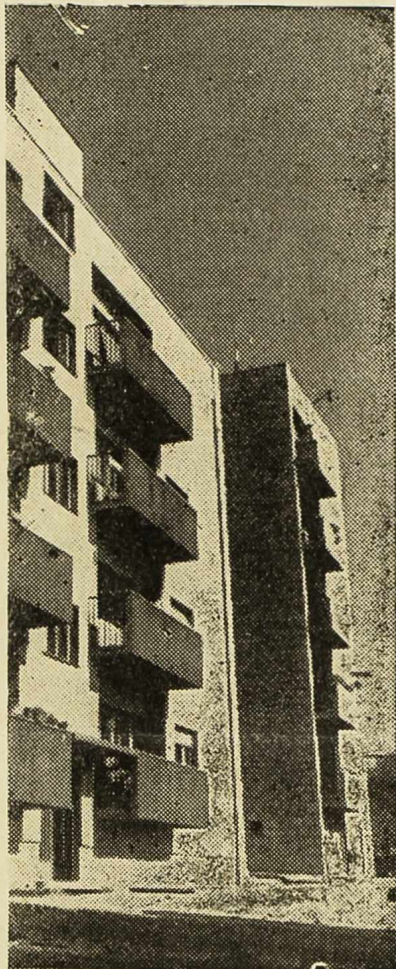
O SATELITU I PRED SUDOM

Uskoro će se pred sudom u Šibeniku raspraviti o prijetnji, koju je neki F. J. uputio preko pisma građaninu S. Š. U tom prijetničkom pismu, među ostalim, nalazi se i ovakova rečenica: »Bolje vam je pasti sa satelita nego moja osvetla da vas stigne.«

Tako će satelit ostaviti svoj trag i u jednom sudskom postupku, pojavivši se kao priloga inače bogatom registru uvreda i prijetnji, za koje ljudi traže zadovoljenje pred sudom.

BRODOVI U LUCI

U luci se nalazi brod »Vojvodina«, koji ukrcava sandučne dijelove i 15 m³ bukovice grude za Englesku i 350 tona magnezita, 5 tona aluminijskih randela, 75 tona antimona, 800 tona barita, 580 tona običnog i antimonskog olova za luke Sjeverne Evrope. »Šabac« vrši istovar 4.400 tona uglja iz Ždanova (SSSR). Očekuje se brod panamske zastave »Estrella« sa 6.000 tona uglja iz SSSR-a i izraelski brod »Eyal«, koji će ukrcati 556 m² bukovice grude za luke Bliskog Istoka. (Z)

TRAGIČAN SLUČAJ U DUBRAVI

Preksinoć je u Dubravi počinjen težak zločin, kojom prilikom je životom stradao 50-godišnji Nikola Pauk pok. Jose. Tom tragičnom slučaju prethodila je svada između ubijenog i Tomislava i Tome Relje obolice iz Dubrave, koji su navodno trebali isplatiti izvjesnu svotu novca pokojnom Pauku. Za vrijeme svade došlo je do fizičkog obračunavanja, koje je završilo tragično za Nikolu Pauka, koji je ovećim drvetom udaren po glavi, tako da je za kratko vrijeme izdahnuo. Organi sekretarijata za unutrašnje poslove NO kotara povelu su izvide, dok su počinitelji zločina stavljeni u pritvor.

IZLOŽBA CRTEŽA AMERIČKE DJECE

Izložba crteža američke djece, koja je otvorena u prostorijama osnovne organizacije SSRN Plišć pobudila je velik interes kod djece i odraslih. Izložbu je dosad posjetio velik broj osoba. (St. G.)

ZBORNİK NAJBOLJIH RADOVA

Članovi literarne sekcije pri Učiteljskoj školi odlučili su izdati jedan zbornik, u kojem će biti objavljeni najbolji radovi iz njezina časopisa »Rad«, koji izlazi već drugu godinu.

EKSKURZIJA UČENIKA SREDNJE EKONOMSKE ŠKOLE

Koncem prošlog mjeseca učenici Srednje ekonomske škole posjetili su Sinj, gdje su razgledali tvornicu »Dalmatinka«. Učenici su također posjetili Knin i Peruću, gdje su razgledali tamošnje gradilište Hidroelektrane, a zatim su prolijedili za Split. (M. S.)

ŠIBENIK kroz tjedan

NARODNO KAZALISTE

Srijeda, 13. XI. — MANDE — predstava za učenike. Početak u 18.30 sati.
Četvrtak, 14. XI. — CELJSKI GROFOVI — repriza. Početak u 19.30 sati.
Subota, 16. XI. — MANDE — repriza. Početak u 19.30 sati.
Nedjelja, 17. XI. — RODINA OFENZIJA — repriza. Početak u 19.30 sati.

KAZALISTE LUTAKA

Četvrtak, 14. XI. — POSTOLAR I VRAG — predstava za II. osmogodišnju školu. Početak u 16.30 sati.
Subota, 16. XI. — POSTOLAR I VRAG — predstava za II. osmogodišnju školu. Početak u 16.30 sati.
Nedjelja, 17. XI. — U CARSTVU PATULJAKA — predstava za odrasle. Početak u 16 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: gostovanje Jugoslavenske kinoteke — LENJIN U OKTOBRU — sovjetski umjetnički film (do 14. XI.)
Premijera američkog filma — TRAGOM UBOJICE — Dodatak: Filmske novosti broj 44 (15—19. XI.)
Premijera talijanskog filma u bojama — VERDI — Dodatak: Filmske novosti broj 45 (20. do 25. XI.)
SLOBODA: premijera američkog filma — MOJ ŠPIJUNČE — (do 14. X.)
Premijera američkog filma u bojama — BRODVEJSKA USPAVANKA — (15—19. XI.)
Premijera njemačkog filma — PODANIK — (20—22. XI.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 16. XI. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 17. — 20. XI. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED ROĐENI

Srećko, sin Jakova i Ane Perića, Marija, kći Petra i Kosovke Dragović; Živana, kći Jose i Katice Živković; Jadranka, kći Jovana i Jelene Đapić; Tomislav, sin Jerka i Slavke Perića; Ivan, sin Petra i Jerke Palinić; Željko, sin Jose i Vinke Maretić; Živana, kći Ante i Blaženka Vrdčić; Duško, sin Radivoja i Vukosave Lalić; Mirko, sin Dragana i Milice Popović; Ante, sin Frane i Nade Tanfara; Šime, sin Šime i Anke Čupić; Marija, kći Stipana i Dore Slavica; Dina, kći Branimira i Marije Turčinov; Dušan, sin Šime i Tonke Stegić; Ante, sin Jerka i Vice Mišura; Željko, sin Ante i Vjekoslave Tičić; Srećko, sin Paška i Ante Vukšić; Gordana, kći Dunke i Danke Šarić; Ana, kći Tomislava i Katice Ložić; Gordana, kći Stipe i Ivanice Vidović; Nera, kći Jose i Kristine Skorić; Marina, kći Mije i Desanke Zorić; Mirko, sin Ivana i Jele Balov; Jovanika, kći Todorica i Jeke Alfirević; Anđelka, kći Ivana i Milene Pačić; Darija, kći Paška i Marije Skorin; Smiljana, kći Paške i Marije Skorin; Mišo, sin Jose i Smiljke Šupe; Željko, sin Jure i Antice Roško; Ante, sin Paška i Boje Billić; Tome, sin Bože i Marije Butko; Vinko, sin Dušana i Vesne Vrdoljak; Mira, kći Ante i Marije Košan; Zdravka, kći Jose i Zorke Gulin i Mladen, sin Klarenčić Dane i Lokas Ane.

VJENČANI

Slavica Mirko, stolar — Lapov Severina, službenik; Kronja Dane, trg. poslovođa — Blažević Radojka, trg. pomoćnik i Trlaja Boško, automehaničar — Baranović Smiljana, službenik.

UMRLI

Amila Matilda rod. Frleta, stara 77 god. i Krnić Ljubica rod. Severnija, stara 38 god.

U kojoj dobi umiru građani?

Prema podacima koje smo dobili u Matičnom uredu NO-a šibenske općine do 10. listopada ove godine umrla su na području grada ukupno 224 lica. Zanimljivo je pak znati u kojoj dobi umiru naši građani. Smrt najviše kosi ljude u prvom deceniju života. Tako su u nepunih 11 mjeseci umrla 62 najmlađa građana, od tog broja najviše otpada na one u prvoj godini života. Na drugom mjestu nalaze se lica u dobi od 60 do 70. godine starosti. Broj umrlih iznosi 41. Potom slijede: u dobi od 70. do 80. godine života umrlo je 36 lica, u srednjoj dobi od 50. do 60. godine života — 29, dok je u dubokoj starosti koja počinje sa 80. a završava sa 90. godinom umrlo svega 15 ljudi. Ipak najmanje građana umrlo je od 20. do 50. godine života — 36, dok u drugom deceniju života je zabilježeno svega tri smrtna slučaja, a u starosti preko 90 godina — dva.

Navedene brojke ipak nam mnogo govore. Na prvom mjestu u priličnoj mjeri zabrinjava činjenica da je smrtnost kod djece relativno još uvijek velika. Zar nam to dovoljno ne kazuje da bi mje-

rodavni organi o higijeni i zdravlju naše djece trebali povesti još veću brigu i tako na minimum smanjiti smrtnost, naročito kod dojenčadi. S druge strane pak ohrabrujuće djeluje činjenica da je u dobi od 20. do 50. godine zabilježen najmanji broj smrtnih slučajeva, utoliko više što na to životno razdoblje otpada gotovo preko 40% sveukupnog stanovništva Šibenika.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE:

Brodski motor marke »Kromhout«, dvo cilindrični, 30 HP, sa kopčom naftaš, uzarene glave. Stabilni motor DEUTZ, vertikalni, jednocilindrični sa dva zamašnjaka, četverotaktni 10 HP, na upoljni plin. Pogledati kod Perasić Alberta, mehaničara, Split. Informacije daje »Spuzvar« u likvidaciji Šibenik, telefon 526.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

Baš smo se razgovarali kako ova znanost ide naprijed, kako će prominiti svijet, jerbo da niki izreke, šta su se kroz vikove judi š njiman služili, sada nisu ništa, ka na priuku ona, s kojom bi se komen, šta bi uzalud govorija, reklo da more lajati ka pas na mišec, posto da se sada takovim pasu more sa mjesca javiti drugi — kada nan pristupi jedan (ne pas nego čovik), šta dikod side s namim.

Otaj nan ispriповidi ovu zgodu, šta da se prid nekoliko dana dogodila.

U jednoj butigi, sta je on pripovidati, di se prodaju stvari za isti (manštra, pirnač, kekksi, cukarini, uje, mast, panceta i slično), na jucko pitanje jednoga poslovođe »želite još nešto?«, jedna naša domaćica, da je upitala:

- Dajte mi još dva kila kunpira.
- Nemamo.
- A jučer mi je mala kod vas kupila, bili su lipi . . .
- Jučer da, a danas više ne prodajemo.
- ?!
- Zabranilo nan, jerbo da ne smimo prodavati povrće.
- Dajte mi onda tri kvarta fazola.
- Odma, baš smo dobili friški . . .

Tute je, otaj šta je pripovida, sta.

— Ma vidi! A fazol nije povrće, a! . . . — tako i slično stanu niki komentirati, kad će jopet onaj od zgodu:

— Nisan van rekla, da se u onoj butigi kunpir prodava c i n i je nego u butigan od voća i povrća.

— Aaa, tako ti namim reci . . .

A od fuzbalu se, u razgovoriman judi, poslin one nesritne utakmice, čuje još po koja, ma u retajin.

Tako od treneru.

— Ii, da nan je trener!

Tako da su niki prid koje vrime iskaživali ono za čimen su težili. S otin da su misli kazati šta bi sve učinili naši igrači da imadu trenera.

A sada, kada je trener tute, da govoru:

— A, eto, vidili smo utakmice.

Drugim riječima, kada nije bilo trenera, ajme, a sada, kada je tute . . .

Nego, da ne fali štokod drugo? . . .

Oli, pako, kako su se na svršetku one iste utakmice dva suca zagrlila.

Oto da je ispalo, u niku ruku, ka zagonetka.

— Šta oto ima da znači? — da jik je puno nji pitalo.

A pravoga odgovora da nema, jerbo da se ne zna, jesu li s otin, šta su se zagrlili, iskazali jubav (oprma komen?!« upali bi niki), oli su s otin ništo (»oli sebe?!« — privatili bi drugi) ka izdali . . .

I onda od kamenu.

(»Ono da je kamen, phi!«)

Od kamenu, šta ga je sudac za vrime utakmice (jopet one iste, nesritne) diga i metnija u škaršelu.

Govori se, da se sudac za vrime igre najedanput slega, uzeja sa zemje jedan ka kamen i stavlja ga u žep. Oto da je manje više svak vidija, ma oklen je otaj kamen doša na ono mšto di ga je sudac diga, od otoken ne moš čuti ni bile ni crme.

I sada, da govoru niki, oli je sudac u civilu oni šta istražuje stine, oli mu, božeprosti, nika fali.

Ma, ima i ništo treće. A šta, od otoken se svak čini Inglez . . .

Za danas tliko, pa te lipo pozdravjamo uz stisak ruke

Mi sa klupa na rivi

O filmovima koje smo gledali u listopadu

Sticajem okolnosti jedna od glavnih razonoda savremenog Šibenika postala je filmska umjetnost. Lijepi oktobarski dani nisu mogli da umanje interes za kinopredstave i broj posjetilaca šibenskih kinematografa u listopadu popeo se na 35.590, što pokazuje da je dnevno na 700 raspoloživih mjesta bilo oko 1.200 posjetilaca. Najposjećeniji, ali ne i najbolji, bio je talijanski film »Odiseja«, gdje su nosioci glavnih uloga bili talijansko-američki glumački par Silvana Mangano i Kirk Douglas. Film je privukao 5.609 lica. Američki film »Kleopatrac« također spektakl, s nosiocem glavne uloge Roudne Fleming zabilježio je 4880 posjetilaca i nalazi se na drugom mjestu na rang listi posjeta. Od domaćih filmova najbolji posjet imao je Jadranov film »Nije bilo uzalud«, gdje su u glavnim ulogama nastupili Mira Nikolić i Boris Bužančić. Okupio je 3000 ljubitelja domaće kinematografije. Zanimljiva je usporedba »Odiseja« i »Kleopatrac« s talijanskim neorealističkim filmom »Ulica«, poznatog režisera Felinija i olumačkog para Antony Queen i Đuljeta Masina, koji su na internacionalnim filmskim festivalima odnijeli brojna priznanja, a svojim skromnim posjetom od 1800 gledalaca nije uspio ni u kom pogledu da ugrozi spektakle. Slično je i sa francuskim filmom »Kad bi svi momci svijeta«, gdje je dosad nepoznata glumačka ekipa zabilježila potpun uspjeh u svim evropskim kinedvoranama, koja je nosilac prve nagrade na filmskom festivalu u Karlovim Varima, u-

Iz ekonomskog tehnikuma

PROSLAVA GODIŠNICE VELIKOG OKTOBRA

Povodom 40-godišnjice Oktobarske revolucije u Ekonomskom tehnikumu je održano prigodno predavanje, kojim je prisustvovalo oko 250 učenika i učenica sa svojim profesorima. Nakon predavanja prisutnima je prikazan film »Od cara do Lenjina«.

OŽIVLJAVANJE OMLADINSKE ORGANIZACIJE

Nedavno je održan sastanak sekretarijata osnovne organizacije NOH-e Ekonomskog tehnikuma, na kome je ustanovljeno da rad u organizaciji u protekloj školskoj godini nije bio zadovoljavajuć. Mnogi su mišljenja da aktivnost nije mogla doći do izražaja zbog velikog broja članova. Stoga je odlučeno da se od sadašnje organizacije osnuju aktivni po pojedinim razredima. Nakon što su osnovani aktivni po odjeljenjima, izabran je i školski komitet, koji broji 15 članova. Vjeruje se da će nakon ove reorganizacije rad s omladinom u toj školi biti mnogo lakši, te se u idućoj godini mogu očekivati bolji rezultati.

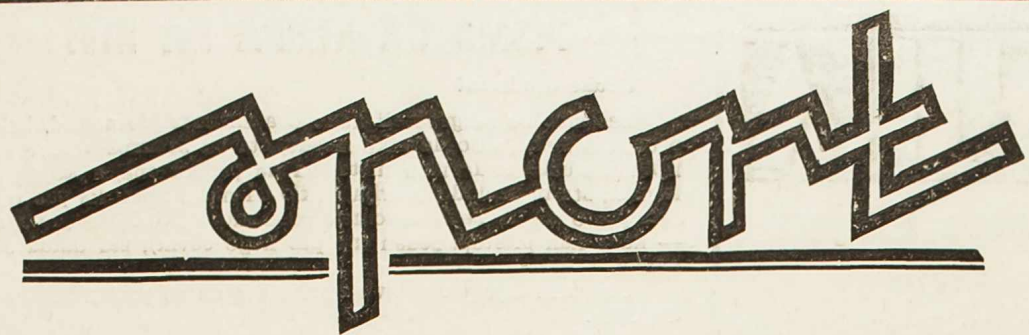
UREĐUJE SE ŠKOLSKO DVORIŠTE

Ovih dana su počeli radovi na uređenju školskog dvorišta. Nakon što je postavljena betonska ograda, omladinci su pristupili uređenju terena za sportske igre. Narodni odbor općine je osigurao materijalna sredstva koja su potrebna za izvođenje radova.

AKTIVNOST DRAMSKE GRUPE

U organizaciji Narodne omladine u Ekonomskom tehnikumu ove godine rade dvije dramske grupe, koje okupljaju oko 30 učenika. Obje grupe uvježbavaju dramske komade, koji će biti izvedeni u čast Dana Republike. Iako dramska grupa radi pod vrlo teškim uvjetima, ona je ipak postigla vrlo dobre rezultate u toku svog dvogodišnjeg djelovanja. Mladen Šilov

I. nogometna zonska liga

„Ljubljana“ - „Šibenik“ 3:0 (1:0)

Treći uzastopni poraz

Igralište »Ljubljana«. Teren blatnjav i težak za igru. Gledalaca 1500. Sudac Bondžulić iz Zagreba. Strijelci: Gruden (11 m) u 8., Perharić u 63. i Gosar u 68. minuti.

»ŠIBENIK«: Bašić, Cvitanović, Šupe, Bego, Šijaković, Rak, Perak, Jelenković, Stošić, Tedling, Zorić.

»LJUBLJANA«: Zupančič, Čretinik, Parc, Gruden, Sočan, Džgataj, Hacler, Perharić, Dolenc, Biaznik, Gosar.

Početak igre pripadao je ekipi »Šibenika«, ali što se ona više odvijala primjećivalo se da se igrači »Ljubljane« mnogo lakše i brže kreću po raskvašenom i klizavom terenu. Oni su stavili u igru unosli više elana i borbenosti. Domaći su u početku rijetko kad dolazili do vrata »Šibenika«, ali ukoliko su uspjeli da se probiju, njihovi su napadi bili daleko opasniji. Tako je već u 6. minuti Šijaković došao u priliku da odbije loptu sa same gollinije. Minutu kasnije Bašić je padom u noge Blazniku spasio siguran zgoditak, ali je tom prilikom bio udaren od spomenutog igrača, tako da je punih osam minuta sudac morao prekinuti igru, jer je Bašiću ukazivana liječnička pomoć. U 8. minuti dosuđen je jedanaesterac u korist domaćih, koji je Gruden sigurno pretvorio u zgoditak. Poslije primljenog gola u redovima »Šibenika« osjećalo se kao da je ponestalo samopouzdanja. Jednom je Tedling sam izbio pred gol i kad se očekivao udarac, jedan od obrambenih igrača uspio je u zadnji čas raščistiti situaciju. To je ujedno bila jedina zreljia pri-

lika za gol. Pred kraj prvog poluvremeni povrijeđen je Perharić koji napušta teren. Handicap domaćih gosti nisu znali iskoristiti.

U drugom poluvremenu gosti igraju bolje, a Ljubljanci, da bi nadoknadili odsustvo igrača, počinju igrati grubo što sudac prilično tolerira. U tom razdoblju dolazi do češćih prekida igre, i sudac, koji je inače veoma slab, zapisuje najprije Bašića, a potom Tedlinga radi prigovaranja. U 60. minuti porovno je ušao u igru po-

vrijeđeni Perharić, koji statira na krilu. Isti igrač u 63. minuti neočekivano postiže drugi zgoditak za svoju momčad. U ekipi »Šibenika« lakše su povrijeđeni Jelenković, Rak i Bašić. U 68. minuti domaći preko Gosara postavljaju konačni rezultat susreta, koji je potpuno realan.

Kod domaćih najbolji su bili Gosar i Blaznik, a kod gostiju Bašić, Šijaković i Rak.

Sudac Bondžulić nije dorastao da sudi zonske susrete. (V.)

U prijateljskoj utakmici

„Hajduk“ - „Šibenik“ 5:2

»HAJDUK«: Jurić, Grčić, Garov, Bego, Zanetić, Vastić, Vičević, Kragić, Vidošević, Senauer.

»ŠIBENIK«: Aras, (Bašić), Cvitanović, Šupe, Rak, Šijaković, Bego, Perak, Tedling, Stošić, Jelenković, Friganović (Zorić).

U prijateljskoj nogometnoj utakmici, koja je u četvrtak odigrana na stadionu »R. Končar« između splitskog »Hajduka« i člana I. zone »Šibenika«. Susret je održan u okviru proslave 40-godišnjice Oktobarske revolucije. Zgoditke su postigli za »Hajduk« Vičević u 17., 42., 60. i 80., te Vidošević u 28. minuti, a za »Šibenik« Tedling u 20. i Zorić u 82. minuti. Pred oko 1200 gledalaca susret je vodio Bukić.

»Hajduk« je boljem i korisnijom igrom zasluženo pobijedio momčad »Šibenika«, koja je predvela nešto bolju igru od one koja je prošle nedjelje odigrana protiv »Lokomotiva«. To naročito vrijedi za početak i kraj susreta. Svi postignuti zgoditci bili su lijepe izgrađeni, a osobito oni od strane navalne petorke »Haduka«, u kojoj je nešto slabiji bio Vastić na desnom krilu. Utakmica je inače čitavih 90 min. bila veoma interesantna i uzbuđljiva. Gledaoci su

naročito bili oduševljeni lijepim i brzim akcijama obiju spojki Vičevića i Vidoševića, koji su ujedno i najzaslužniji za visoku pobjedu.

Prvih 18 minuta pred obim vratima stvarala su se uzbuđljive situacije koje nisu donijele rezultata. »Hajduk« je prvi poveo golom Vičevića, koji je iznenadio Arasa, a svega dvije minute kasnije domaći su izjednačili jednim krasnim udarcem Tedlinga, koji je Jurić mogao obraniti. Do odmora »Hajduk« je preko Vidoševića ponovo došao u vodstvo, a krajnji rezultat prvog poluvremena postigao je Vičević, koji je loptu dodao od Vidoševića volej udarcem u putio u mrežu.

U nastavku igre gosti su postigli još dva zgoditka. Poslije 4:1 »Šibenik« je imao prilike da smanji rezultat, ali je Tedlingov udarac sa bijele točke Jurić uspio obraniti. Tek pri kraju »Šibenik« je postigao još jedan zgoditak preko Zorića, koji je nakon gužve uspio loptu plasirati u prazna vrata.

Najbolju igru kod »Hajduka« pružili su Vidošević, Vičević, Zanetić i oba branica, a kod »Šibenika« su se istakli Šupe, Aras, Bašić i Zorić. (J.)

Na kraju jesenskog dijela prvenstva

„Dinara“ prvak grupe

»SOŠK« - »DINARA« 1:2 (1:1)

Po veoma teškom terenu momčad »Dinara« pobijedila je domaću »SOŠK« sa 2:1 (1:1). Sudio je Knez iz Šibenika sa dosta autoriteta.

Domaći su u prvom poluvremenu igrajući protiv vjetrova uspjeli izboriti neriješen rezultat. Gosti su prvi povelili zgoditkom Kneževića, a odmah zatim je Bašić nakon što je prešao nekoliko obrambenih igrača uspio izjednačiti.

Veći dio nastavka pripadao je domaćoj ekipi koja je prisilila goste da se brane. U periodu očite nadmoći »SOŠK« gosti su se katkad pokušali braniti i nedopuštanim sredstvima, pa je sudac u jednom momentu dosuđio izvode iz udarca s bijele točke. Međutim, Verović nije uspio realizirati. I kad je malo tko očekivao, gosti su preko Zoričića postigli pobjedonosni zgoditak i tako osvojili naslov jesenskog prvaka grupe.

Kod gostiju su se istakli Zoričić i Urukalo, a kod domaćih I. Rasović, Škender i Bašić. Izrazio slabij bili su Štrinjić i Folk. (J. Slavica)

PROVOBORAC - DOŠK 3:1 (0:1)

U Vodicama je odigrana zaostala utakmica grupnog prvenstva SNP-a između domaćeg NK »Provoborac« i NK »Došk« iz Drniša, koja je završila pobjedom domaćih 3:1.

Pored suca Belamarića iz Šibenika momčadi su nastupile: »Provoborac«: Grgurev, Mačukat, Jurićev II., Vulin, Lasan, Jurićev I., Birin, Peša, Zore, Ivas i Bator. »Došk«: Petričević, Đaja, Čurković, Jović I., Botužin, Ožegović, Petranović, Mijić, Jović II. i Brajica (sa jednim igračem manje).

Gosti su počeli igru potpomognuti vjetrovom, ali tu su pomoć iskoristili tek u 21. minuti golom Jović Uglješić. Neočekivano, jednu loptu zahvaćenu »efeo« dobri

golman Grgurev je propustio. U tom periodu navala »Doška« je igrala slabo, stalno dižući loptu, što je bolje odgovaralo visokom Lasan-u i Jurićevu II.

U drugom dijelu dobra navala domaćih bolje je iskoristila pomoć vjetrova i golovima Ivasa 2 i Birina, za koje dio krivice snosi golman Petričević, osigurala svom timu zasluženu pobjedu.

Od igrača pobjednika najbolji su bili Lasan, Jurićev II. i Zore, a kod pobijeđenih Jović Uglješić, Ožegović i Đaja u I. poluvremenu. Sudac Belamarić uz manje griješke dobar.

Organizatoru domaćinu se mora zamjeriti za red oko igrališta. Publika ima pravo da bodri i želi pobjedu svojih, ali ne da netko dok je lopta još u igri istu zahvaća nogom. (B. K.)

Tablica

Dinara	4	3	1	0	11:2	7
Šibenik	5	2	3	0	14:7	7
Provo	5	3	1	1	14:12	7
L	4	2	1	1	8:6	5
Sos	5	1	0	4	3:15	2
TVK	5	0	0	5	4:17	0

»PARTIZAN« (ZATON) - »PARTIZAN« (ŠIBENIK) 3:1

U nedjelju je u Zatonu, u okviru kotarskog prvenstva, odigran odbojkaški susret između domaćeg »Partizana« i ekipe »Partizana« iz Šibenika. Pobjedili su zasluženo domaći sa 3:1. Usprkos kiši koja je padala za cijelo vrijeme igre obje momčadi pružile su veoma dobru igru, koju je promatralo oko 300 gledalaca. Kod pobjednika su se istakli Jurić i Živković, a u gostujućoj ekipi najbolji je bio Bukić. Sudio je Mileta dobro. Uzvratni susret odigrat će se 10. o.mj. (NS)

publika - ZANIMLIVOSTI - zabava

»TURISTIČKO« NALIVPERO

U jednoj fabrici u Harkovu proizveden je nov tip nalivpera, koje je dobilo ime »turističko«. Ovo originalno nalivpero, od koga je prva partija već puštena u prodaju, može se koristiti u svim prilikama i pod svim vremenskim uslovima, čak i na najvećem mrazu. Ono se ne puni mastilom, već potrebnom količinom obične vode koja momentano rastvara boju koja se nalazi u samom nalivperu. Zaliha boje dovoljna je za nekoliko godina, a kad se utroši može se na veoma jednostavan način obnoviti.

DO MJESECA I NATRAG ZA POLA MILIJUNA FRANAKA

Jedan pariški putnički biro, »Francuska kompanija« za turizam, poznat po svom solidnom poslovanju, izdao je već prvu veznu kartu za putovanje do mjeseca i natrag. »Sretna vlasnica« prve karte za vasionsko putovanje je poznata pariška pjevačica Marija Kandido (Maria Candido). Na jednoj maloj svečanosti povodom uručivanja prve karte za vasionsko putovanje, ona je izjavila da se nada da će tu kartu moći da iskoristi uskoro i da je srećna što će baš ona biti jedan od prvih gostiju na mjesecu. Prve vozne karte ove kompanije štampane su samo kao proba. Ipak, biro je već izradio detaljan proračun, za ovakva putovanja, polazeći od pretpostavke da bi put do mjeseca i natrag, s kratkim zadržavanjem na ovom prirodnom satelitu naše planete, trajao svega dva dana. Prema tome proračunu, putovanje bi stajalo oko pola milijuna franaka.

ALKOHOL NIJE ZAŠTITA OD GRIPE

U svojstvu člana Pariske akademije za medicinu, poznati stručnjak za virusna oboljenja i saradnik Pasterovog instituta profesor Pjer Lepin (Pierre Lepine), objavio je ovih dana otvoreno pismo u kome ustaje protiv mnogih evropskih, naročito francuskih ljekara koji su u vrijeme velike epidemije azijske gripe preporučivali, i kao lijek i kao preventivno sredstvo, uzimanje jakih alkoholnih pića. Bilo je i takvih ljekara, koji su tvrdili da je alkohol, pored toga što sprečava gripu, i lijek protiv raka i opekotina izazvanih atomskim zračenjem. U pomenutom pismu profesor Lepin kaže, da alkohol utoliko ima veze s gripom što smanjuje otpornu snagu organizma onih koji vjeruju da će se pomoću njega zaštititi od bolesti i da baš takve osobe najčešće dobijaju gripu. Pored toga, uzimanje alkohola povećava mogućnost i infekcije virusom dječje paralize.

ZEMLJA NA TELEVIJSKOM EKRANU

U Sjedinjenim Američkim Državama konstruiran je aparat koji će omogućiti pilotima da vide površinu zemljišta iznad koga lete bez obzira na vremenske prilike. Aparat se sastoji od specijalnog televizijskog uređaja koji pilotima daje dvodimenzionalnu sliku zemljinog tla i jedne elektronske mašine koja »saopćava« visinu i reljef pojedinih tačaka na zemlji.

JEDNOTRAČNA ŽELJEZNICA U JAPANU

U Japanu su s uspjehom izvršene probe s prvom željeznicom koja, umjesto po uobičajene dvije, klizi samo na jednoj tračnici. Ova jednotračna željeznica pruga duga je svega 600 metara i vezuje dva odjelka zoološkog vrta u Tokiju. Podignuta je u ogledne svrhe, točnije rečeno da bi se vidjelo da li se sistemom ovakvih željeznica, koje se kreću samo po jednoj šini, može riješiti problem gradskog saobraćaja u Tokiju.

TEHNIKA ZA 50 GODINA

Rikenbejker (Rickenbacker), predsjednik američke vazduhoplovne kompanije »Istern elrajnz« (Eastern Airlines), izjavio je nedavno da će, prema ne samo njegovim predviđanjima, narednih pedeset godina razvoja tehnike donijeti čovječanstvu:

Skracanje trajanja leta putničkih aviona preko Atlantika na svega dva sata. Izgradnju vojnih aviona koji će imati brzinu od 4.800 kilometara na sat i koji će biti samo prva stepenica u izgradnji interkontinentalnih raketa s brzinom najmanje 40.000 kilometara na sat. Pretvaranje pustinja i stepskih oblasti u plodorodne krajeve, i to pomoću atomske energije. Pronalasci koji će donijeti znatne uštede u potrošnji pogonskih goriva.

RENTGEN-APARAT MANJI OD KUTIJE ZA ŠIBICE

Američki fizičar doktor Lionard Rajfel (Leonard Reiffel) konstruirao je rentgen-aparat manji od kutije za šibice, tako da ga terenski ljekari mogu nositi u svojim ljekarskim torbama. Ovaj, dosad najmanji rentgen-aparat na svijetu, koristi, kao pogonsku snagu, radioaktivni izotop stroncijum 90. Pored toga, što se pomoću njega mogu vršiti rentgenski pregledi, aparat će se moći upotrebiti i u liječenju raka, naročito malignih izraštaja u želucu. Naime, on se može pričvrstiti za gastroskop (aparat za ispitivanje želuca) i zajedno s njim spustiti u želudac da bi se tamo, u samoj njegovoj unutrašnjosti, oboljelo mjesto zračilo.

POLIGLIKIN - NOVA ZAMJENA ZA KRV

U Centralnom naučno-istraživačkom institutu za hematologiju i transfuziju krvi u Moskvi, izrađena je nova zamjena za krv ko-

ja je dobila ime poliglikin. Novi preparat dobiva se sintetičkim putem. Prvi sličan preparat bio je prvi put dobijen prije nekoliko godina u Švedskoj, a kasnije je izrađivan i u drugim evropskim zemljama, kao i u Americi. Međutim, taj prvi preparat, nazvan dekstran, ima i izvjesnih nedostataka, od kojih je najveći bio taj, što organizam nije mogao da bez posljedica primi više od 700 kubika ove zamjene krvi. Poliglikin ima tu prednost da čak i doza od tri litre ne izaziva zgrušavanje krvi.

Poznato je, da su zalihe krvi u bolnicama i zavodima za transfuziju ograničene, jer se krv može čuvati samo u specijalnim uslovima, i to najviše 40 do 50 dana. Poliglikin, koji se izrađuje od šećera, može da se sačuva i u običnim ormanima dug niz godina i pri tome ne gubi svoja ljekovita svojstva. Po svom djelovanju on je veoma blizak krvnoj plazmi, a u nekim slučajevima čak ima i bolje osobine.

(Sedma Sila)

MALI SAVJETI

Kako od muškog odijela napraviti ženski kostim

Iznošeno muško odijelo može dobro da se prepravi za ženski kostim. Prije nego što se počne sa krojenjem odijelo treba pažljivo raspirati, a zatim očistiti benzinom ili četkom potopljenom u mlaku sapunicu. Ako se na ovaj način ne izvade mrlje, najbolje je iskoristiti naliječe, jer većina muških štofova ima lijepo naliječe.

Očišćen štof treba ispeglati preko mokre krpe, a zatim otpočeti sa krojenjem. Pri krojenju treba naročito paziti na to da se isječe brusnada koja nedostaje na muškom kaputu. Najširi dio - linija ispod rukava na muškom odijelu - mora pri krojenju doći točno na grudi. Pošto su na mnogim muškim kaputima džepovi prosječeni prilikom krojenja treba voditi računa da džepovi dođu točno na kukove.

Rasparene hlače treba skratiti za desetak centimetara gore i pri manžetnama. Dječelove oko džepova treba također isjeći i na njihovo mjesto staviti poklopčiće od štofa u vidu džepova. Suknju je najbolje zatvarati patentom, jer se on najmanje primjećuje.

Nov ženski kaput od starog muškog zimskog kaputa

Prije nego što se počne sa krojenjem ženskog kaputa muški zimski kaput treba pažljivo raspirati. Paranje treba obaviti iglom a ne nožicama, jer se štof lako zasjeće. Poslije čišćenja štof treba

oprati ili dati na kemijsko čišćenje, a zatim ispeglati. Ukoliko samni budete čistili štof, treba da se poslužite nasapunjenom četkom. S ovakvom četkom treba trljati štof sve dok nestane sapunice. Zatim četku isprati u mlakoj vodi pa njom očetkati štof. Poslije toga, štof treba očistiti od mrlja i prašine, a onda vrelom peglom ispeglati s naliječa.

Očično je jedan muški kaput suviše dug a širok za ženu. Zato pri krojenju uzorak treba tako postaviti na štof da na lijevoj prednjici muškog štofa otpadnu i rupice i svi oni dijelovi na štofu koji su izlizani ili zbijedjeli.

Na muškom kaputu nema »brusnadi«. Međutim, ženski kaput ne može biti bez njih. Pošto su ramena na muškom kaputu tako krojenja da se iz njih ne mogu isjeći »brusnadi«, one se moraju isjeći ispod pazuha. Brusnada mora ići savim do vrha grudi.

Rukav na muškom kaputu sasvim je prosto zašiven, samo je kugla rukava malo ispupčena. Na ženskim ramenima mnogo bolje pristaju rukavi sa tri kratke »brusnade«, koje čine ramena širim.

Reveri, jaka, dragon i džepovi mogu zadržati svoj prvobitni oblik, samo treba da budu smanjeniji.

Ovakvo prepravljeno kaputu treba staviti novu postavu, jer ona čini kaput ljepšim, a pri tome ne staje mnogo.

(Sedma Sila)

Križaljka

VODORAVNO: 1. ime i prezime naše filmske glumice (»Ciganka«), 13. strano žensko ime, 14. poljopriv. zemljište (množ.), 15. žensko ime, 16. jedan kemijski element, 18. polet, 19. mjera za površinu zemljišta, 20. standardni navalni igrač NK »Šibenika«, (centarfor), 23. kemijski simbol za »radijum«, 24. životinska slika i: seljačkog života, 26. kruta, nepristopačna, 28. vidovita, velikih očiju, 30. snivati 32. lična zamjenica, 33. vrsta, 35. prvak, 36. područje u Sahari, 38. planina u južnom dijelu Formose (2097 m), 40. sportska momčad, 42. poznata skladba nje mačkog skladatelja Karla Orfa.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13						14					
15						16			18		
19						20			22		23
						24			26		27
28						29			30		31
						32			34		35
36						38			39		40
						42					

OKOMITO: 1. pritoka Une, 2. strano muško ime, 3. mjesto u talijanskom Tirolu, 4. tući, prebijati, 5. vrsta polumajmuna, 6. nota, 7. radioprijemnik, 8. inčijali talijanskog fizičara (pronašac elektr. struju), 9. jedna od saveznih država USA, 10. talas, 11. vulkansko gorje u Armeniji, 12. starorimski patricij demokratskih osjećaja, Marijev suborac, 17. strana kratica za ulje, 21. žensko ime, 22. kratica za nogometni savez Srbije, 25. muško ime, 27. srpsko muško ime, 28. roditelj, 29. osvit, svanuće, 31. žensko ime, 33. doživljaj za vrijeme spavanja, 34. rijeka u sjeverozapadnoj Africi, utječe u Indijski Ocean, 37. nota iz solmizacije, 38. japanska mjera za puteve, 39. povratna zamjenica, 41. kemijski simbol za »indij«,

Rješenje križaljke iz prošlog broja: 1. revolucionari, 12. Ena, 13. Itaka, 14. lan, 15. peta, 17. ona, 18. Tiki, 19. uj, 20. Ro-ca, 22. boj, c, 23. baroni, 25. šarani, 1, 27. omi, 28. skrb, 29. oji, 30. Ilda, 32. ser, 33. alva, 35. kao, 36. uputa, 38. tal, 39. Australijanci. (J. V.)

»ŠIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik - Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Ž-182

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din

Tisak: »Štampa« Šibenik